

Danmark fastholder global
førsteplads i digitalisering

Teleinvesteringer på
rekordhøjt niveau

Den digitale motorvej
køreklar under
coronakrisen

kit
magasinet

August 2020 / ISSN 1399-7947

TEMA

**Monopolbruddet
tæt på at være i mål**

Den digitale motorvej var køreklar til nedlukningen SIDE 10

Global førsteplads til Danmark inden for offentlig digitalisering SIDE 6

Danmark topper ny EU-undersøgelse inden for "connectivity" SIDE 8

Forandringsmusklen stærk under coronakrisen SIDE 12

kit magasinet

Udgiver: KIT@
- Kommunale It chefer.
Formand: Henrik Brix, Favrskov Kommune

For information om foreningen,
medlemskab samt
abonnement se www.itchefer.dk

Redaktion: Flemming Kjærdsdam,
telefon 4026 3615, flemming@kjaersdam.dk

Redaktionsudvalg:
Henrik Brix, Favrskov Kommune
Britt Christensen, Frederikssund Kommune
Poul Venø, Herning Kommune
Flemming Kjærdsdam
Louise Andersen

Annoncer:
Louise Andersen,
Koncept, telefon 3190 1155
la@koncept-net.dk

Layout: www.hillerup.com
Tryk: Jørn Thomsen A/S Oplag: 5.000

www.kitmagasinet.dk

Nye ledelsesformer SIDE 14

Teleinvesteringer i digital infrastruktur sætter ny rekord SIDE 16

Gevinstrealisering og porteføljestyring sat på "formel" i Rødovre Kommune

SIDE 18

TEMA

Monopolbruddet tæt på
at være i mål

SIDE 25

Side
24-33

Besparelser på 25 pct.

SIDE 27

Poul Henrik Pedersen, Randers Kommune:

"Monopolbruddet er en stor succes"

SIDE 28

Lokal implementering af den
Fælleskommunale Infrastruktur

SIDE 30

Monopolbruddet fremmer
digitaliseringen i kommunene

SIDE 32

Åben
fiberkrig
i Slagelse
mellem TDC
og Fibia

SIDE 34

Signaturprojekter
sætter retningen
for kunstig
intelligens i
kommunerne

SIDE 36

100 mio. kr. i
Bredbåndspuljen
resten af året

SIDE 38

Klar til NSIS?

Bliv NSIS-compliant på niveau betydelig og høj

Afskaf passwords med usynlig to-faktor login til Windows

Brugere skal kunne identificere sig på niveau betydelig eller høj. Det opnås ved at etablere en lokal IdP med to-faktor autentificering - med tilhørende indrullering af brugerne, baseret på selvbetjening.

Ligas NSIS eID Bundle er en decentral løsning, som på en let og sikker måde sikrer at brugeren er autentificeret på niveau betydelig eller høj. Det kan ske allerede ved to-faktor login til Windows ved arbejdsdagens start - eller gennem anvendelse af mobil app og en bred vifte af tokens.

Løsningen bygger på velkendte teknologier, har høj driftsstabilitet og kan let integreres med de eksisterende IT-løsninger.

Ligas NSIS eID Bundle vil blive certificeret som lokal IdP og lokal IdM i forlængelse af implementeringen hos vores pilot kommuner. Det betyder, at udarbejdelsen af den årlige revisionsrapport bliver simpel idet den underliggende tekniske dokumentation allerede er på plads.

- ✓ En totalløsning der dækker alle jeres behov til NSIS-projektet
- ✓ En IdP, der fungerer internt, med NemLog-in3, Kombit og cloud
- ✓ Automatiseret IdM integration til intern IT, MitID og NemLog-in3
- ✓ To-faktor til ethvert OS og enhed - centralt, decentralt og offline
- ✓ Fælles compliance mellem NSIS, ISO27001, GDPR
- ✓ Alle licenser samt cluster og redundans er inkluderet i prisen

I samarbejde med:

THALES

SmartSignatur

Det er ejerskabet til data, der er nøglen i Monopolbruddet

Der er grund til at fejre Monopolbruddet – uanset forsinkelser eller ej. Kommunerne har i fællesskab hjemtaget de store fagsystemer, og de er alle i en god gænge. KY – kontanthjælp – det seneste system er netop gået i drift i de første kommuner og forventes at blive implementeret i bølger. Til næste sommer er alle kommuner med. Det er en stor bedrift, vi kan være stolte af at være en del af.

Hvorfor er det så vigtigt at have gennemført Monopolbruddet? Jo, fordi kommunerne nu indkøber løsninger på de store fagområder på ensartede og konkurrenceudsatte vilkår. Og af flere forskellige leverandører, som har vundet kontrakten i et EU-udbud. Monopolet er brudt. Tidligere købte kommunerne fagløsninger af en bestemt leverandør, som var ejet af kommunerne, men hvor kommunerne betalte ret forskellige priser for de samme løsninger – altså på uensartede vilkår. Og når kommunen så gerne vil have adgang til kommunens data på to forskellige områder, som lå i to forskellige fagsystemer, kunne vi ikke få det, uden at skulle betale ekstra for det. Vi havde som kommune reelt ikke et valg. Vi skulle betale for at få adgang til vores egne data, og vi skulle betale hvis vi opsigde kontrakten.

Her kommer vi ind til kernen af Monopolbruddet. Nu ejer vi løsningerne i fællesskab, nu ejer vi den Den Fælleskommunale Infrastruktur, Støttesystemer, Serviceplatformen og SAPA – Sags – og Partsoverblik, som er bygget på den Fælleskommunale Rammearkitektur. Ejerskabet af rammearkitekturen og infrastrukturen er også ejerskabet til data og

grundlæggende funktionalitet. Det er nøglen i Monopolbruddet og fundamentet for fremtidens kommunale it-marked. Et af de kommende tiltag er at udbygge den fælleskommunale infrastruktur til også at understøtte næste generation Digital Post og få leverandørerne til at anvende den kommunale infrastruktur frem for at benytte Digital Post direkte. På den måde afkobles noget kompleksitet og begrænsninger, i eksempelvis antal modtagersystemer, kan undgås. Randers Kommune har været testkommune for KSD – sygedagpengesystemet – som også er en del af Monopolbruddet. I artiklen (side 28) forklarer projektlederen, at der er 55 snitflader i løsningen, som henter data i eksterne registre for at automatisere sagsbehandlingen i kommunen. Dvs. snitfladerne til data er åbne og der skal ikke bygges en masse broer først. Dette er en af mange fordele ved Monopolbruddet, at kommunerne ejer og styrer infrastrukturen – og dermed også har adgang til data.

Nye tider

Vi går nu en ny æra i møde. Vi har klaret os utrolig godt under coronakrisen. Det er ikke kun noget jeg finder på. Danmark indtager en global førsteplads inden for offentlig digitalisering i FNs nye undersøgelse E-Government Survey 2020 blandt 193 lande. I øvrigt for anden undersøgelse i træk. EU-kommissionen har undersøgt den digitale teleinfrastruktur i 28 medlemslande – mobil og fastnet – og her lander Danmark på førstepladsen inden for "connectivity" – altså udbud, prissætning og investeringer. Så det er Ikke kun Monopolbruddet, der er værd at fejre. Det, der ligger nedenunder og monteret på master, det man ikke kan se og høre, det virker. Det er en af grundene til, at Danmark har klaret sig så teknologisk godt i karantæneperioden. Fik jeg i øvrigt nævnt at KSD blev implementeret i alle landets kommuner i juni – under coronakrisen. Ikke helt uden problemer, men det er altså rigtig godt gået.

«««

Global førsteplads til Danmark inden for offentlig digitalisering

Danmark tager førstepladsen inden for offentlig digitalisering i en ny global undersøgelse lavet af FN og som omfatter 193 lande. Det er anden gang i træk, at Danmark snupper førstepladsen. I 2018 kom resultatet som en overraskelse.

FN gennemfører hvert andet år et E-Government Survey, som er bygget op om et EGDI-indeks inden for offentlig digitalisering. Det er en meget fornem placering Danmark indtager. Danmark ligger forrest i en gruppe på 14 lande, som af FN er ratet i den digitale verdensklasse VH – very high. Der er et maksimum på 1,0 svarende til 100 pct. og her scorer Danmark 0,9758 – det bliver vist ikke meget bedre.

I det gode selskab med de 14 højest rangerende lande er der foruden Danmark, Korea, Estland, Finland, Australien, Sverige, Storbritannien/Nordirland, New Zealand, USA, Holland, Singapore, Island, Norge og Japan. Fælles for de 14 lande er, at de har en national udviklingsstrategi, der indeholder mål for den digitale transformation. De har også et centralt agentur, afdeling eller ministerium med ansvar for en flerårig digital agenda ledet af en Chief Information Officer (CIO) og støttet af implementering eller planer for forskellige politikområder.

FN skriver:

”Danmark har den højeste EGDI-værdi globalt for den anden på hinanden følgende undersøgelse og er et af syv lande i Nordeuropa og et af fem lande i EU, der tilhører den højeste (VH) ratingklasse.

De andre EU - Nordeuropæiske lande i denne kategori - har registreret forbedringer siden 2018-udgaven af undersøgelsen. Estland med den mest signifikante stigning i EGDI, og Finland forbedrede sig i alle tre

underindekser for EGDI. Såvel Sverige som England/Nordirland har højere samlet EGDI-værdi gennem væsentlige forbedringer i den tekniske infrastrukturkomponent (TII). Holland er det sidste EU-medlem af VH-vurderingsklassen. Island og Norge, begge i Nordeuropa er rangeret på tolvte og trettende pladsen. Samlet set forbedrede de to lande sig i alle tre EGDI-subindekser.

Indekset omfatter tre kategorier. Antallet af online-tjenester og funktioner, digital infrastruktur og indekset for human kapital – antallet af kandidater og specialister. Danmark har på ingen måde hvilet på laurbærrene siden de tog førstepladsen i 2018. Danmark har overordnet set forbedret sig fra 0,91 til 0,9758. En markant og enestående præstation.

Europa rykker fra resten af verden

I det hele taget ser det ud som om, at Europa rykker hurtigst af alle kontinenter – og rykker fra resten af verden, selv om den digitale transformation breder sig globalt. Men det er som om, der investeres mere.

I Europa er der i 2020 undersøgelsen 33 lande i den høje ende af ratingindekset og 10 i den middelhøje ende.

I 2018 var det tilsvarende 26 lande i den høje ende og 17 i den middelhøje ende.

Syv europæiske lande - Tjekkiet, Bulgarien, Slovakiet, Letland, Kroatien, Ungarn og Rumænien - er for første gang at finde i denne høje ende af FNs EGDI-indeks. Ganske imponerende.

Et af de kriterier, som også tæller plus i FNs vurdering er, om landet har en national strategi for den digitale transformation.

Her skriver FN om Danmark:

Danmarks digitaliseringsstrategi fokuserer på at skabe en central IKT-infrastruktur, der forbinder nationale myndigheder, lokale myndigheder og kommuner til fælles tjenester og en række initiativer, projekter og løsninger såsom digital infrastruktur, genanvendelse af data, datasikkerhed, digital velfærd og digitale forretningsløsninger. Danmark har forskellige specialiserede portaler for borgere og virksomheder samt en national sundhedsportal. For nyligt har regeringen lanceret en række mere specifikke digitale strategier, såsom den nationale strategi for kunstig intelligens. Som en del af strategien, har regeringen foreslået en ny investeringsfond, der skal fremskynde formidlingen af digitale velfærdsløsninger gennem AI-løsninger.

Regeringen agter også at lancere flere projekter inden for sundhedssektoren, de sociale og beskæftigelsesmæssige områder og indføre tværsektoriel sagsbehandling. Danmark arbejder tæt sammen med det regionale organ om digital transformation i Nordisk Råd.

Undersøgelsen peger ligeledes på, at udbredelsen af de høje EGDI-værdier hænger sammen med landets indkomster, målt som BNP pr. indbygger. På den anden side breder digitaliseringen sig også hurtigt i lande med lavere mellemindkomster. Siden 2018 har lande med lavere mellemindkomst forbedret deres gennemsnitlige EGDI-værdier med mere end 15 pct. Verden er ved at blive digital. Der er i FN undersøgelsen lavet et særligt afsnit om Covid-19 pandemien. Den viser en stor vækst i de offentlige sektors formidling af data via online-medier, hjemmesider, portaler mv.

««

virtuelle
✓
**KOMMUNERNES DATA-
OG INFRASTRUKTURDAGE**
dage

**KOM GODT I GANG ELLER VIDERE MED
DEN FÆLLESKOMMUNALE INFRASTRUKTUR**

7.-9. SEPTEMBER 2020

Læs mere på kombit.dk

KOMBIT
Kommunernes it-fællesskab

Danmark topper ny EU-undersøgelse inden for "connectivity"

I en ny undersøgelse af den digitale infrastruktur i Europa, har EU-Kommissionen placeret Danmark øverst blandt 28 medlemslande. Det vil sige det land hvor der er bedst mobildækning og tilgængelighed af hurtige internetforbindelser. Det er andet år i træk, at Danmark topper den liste.

Danmark topper i en ny EU-undersøgelse inden for "connectivity". Det vil sige mobildækning og hurtigt internet via kabel. Når der ses på alle facetter af det digitale samfund, er Danmark på en samlet tredjeplads efter Finland og Sverige. Men på den digitale infrastruktur i form af bredbånd og mobiludbygning ligger vi nr. 1 i EU.

Netop den digitale infrastruktur har vist sin holdbarhed under coronakrisen og måske evnen til at overkomme den og komme tilbage igen. Coronakrisen har vist vigtigheden af en stabil digital infrastruktur til fremtidens arbejdsmarked, hvor der bliver stigende behov for digital kommunikation og hjemmearbejdspladser til gavn for den enkelte medarbejder, arbejdspladsen, klimaet, mv.

Direktør i Teleindustrien, Jakob Willer, siger:

"Helt overordnet er vi glade for at konstatere, at Danmark fortsat er blandt de førende digitale nationer i EU. Det er afgørende for Danmarks muligheder for at sikre fremtidig vækst og velstand.

Vi er førende på digital infrastruktur, når vi snakker mobil og bredbånd, og jeg hæfter mig, ligesom EU-Kommissionen, ved, at det også gælder i landområderne, som følger med den generelle udvikling i landet som

helhed. Det er meget positivt i forhold til at sikre lige adgang til de digitale muligheder i hele Danmark".

Inden for kategorierne "Human kapital" og "brug af internet Services" får Danmark baghjul af Finland og Sverige.

"Der er dog også plads til forbedringer på særligt disse to områder. Vi skal især have fokus på at få flere kandidater gennem it-uddannelserne og styrke den eksisterende arbejdsstyrkes digitale kompetencer igennem opkvalificering. Én af vores udfordringer er, at for få børn og unge og især pigerne, interesserer sig for it og teknologi og derfor ikke vælger it-uddannelserne. Her skal vi sætte ind og en start kunne være at indføre teknologiforståelse som fag i folkeskolen for at stimulere interessen og forståelsen for, hvad teknologi og it kan bruges til fra en tidlig alder," siger Jakob Willer.

EU placerer Danmark, Malta og Luxemburg øverst på listen over hurtige internetforbindelser, hvor over 90 pct. af adresserne har adgang til hurtigt internet via kabel. Danmark, Sverige og Luxembourg ligger højest inden for "connectivity" med 5G.

<<<

FUNDAMENTET FOR EFFEKTIV SAGSBEHAND- LING AF ALLE KOMMUNENS BYGGESAGER

Samler 4 systemer i 1

KMD Nova Byggesag er en ny og brugervenlig web-løsning, der understøtter alle aspekter af kommunens byggesagsbehandling:

- Ét system til hele byggesagsbehandlingen
- Integrationer, der sparer jer for dobbeltarbejde

Få styr på servicemålene

KMD Nova Byggesag hjælper jer med at overholde servicemålene og optimere jeres arbejdsgange:

- Understøttelse af effektive arbejdsgange, fx automatisk oprettelse af sager fra BOM
- Dokumentation (noter, beskeder og dokumenter) journaliseres direkte

Læs mere her: kmd.dk/novabyggesag

Den digitale motorvej var køreklar til nedlukningen

Mette Frederiksens "nedlukningstale" om aftenen den 11. marts kom som en stor overraskelse for mange, men i flere kommuner var de begyndt på forberedelserne til et nedlukningsscenario. De teknologiske platforme blev bragt i anvendelse på rekordtid, og der var meget få udfordringer på brugersiden.

Nogle kommuner havde hørt noget på vandrørene, andre havde blot fulgt den generelle opfordring til at minimere corona smittefaren. Under alle omstændigheder var flere kommuner godt på vej ud af startblokkene, da nedlukningen blev meldt ud.

"Vi havde forberedt os på, at en nedlukning kunne være et muligt scenario. Vi stod i forvejen over for en implementering af Microsoft Teams og så ikke noget til hinder for at fremskynde udrulningen. Vi satte det i gang fredag, og mandag morgen var alle kørende," fortæller Anders Jørgensen, it- og digitaliseringschef i Aarhus Kommune.

Teams-implementeringen omfattede 28.000 medarbejdere. Det store flertal tog blot deres laptop med hjem under armen, men der var også mulighed for at arbejde fra egen computer.

"Hen over weekenden rullede vi Teams ud på alle computere og samlede med kort varsel et korps af medarbejdere, som kunne hjælpe med ekstra anvendelsessupport – bl.a. til, hvordan Teams kunne anvendes i forhold til borgerkontakt," forklarer Anders Jørgensen.

Var allerede gået hjem

I Holbæk Kommune aktiverede man beredskabsplanen, men havde allerede inden nedlukningen meldt ud i organisationen, at mulighederne for at arbejde hjemme skulle undersøges og understøttes hvor det overhovedet var muligt.

"I min egen afdeling har vi allerede i længere tid haft mulighed for at arbejde hjemmefra, og vi konkluderede, at kun meget få opgaver ikke kunne

løses dér. Dagen før nedlukningen anbefalede vi, at flest mulige medarbejdere gik hjem, men at det i øvrigt var op til den enkelte. Det resulterede i, at til middag den 11. marts havde de fleste medarbejdere pakket deres ting sammen for at arbejde hjemmefra i smitterisikoenes tegn," fortæller Ole Lollike, chef for Organisationsservice, Holbæk Kommune.

Man havde allerede arbejdet lidt med Teams, men endnu ikke sat gang i en implementering i større skala. Skype var også i anvendelse som kommunikationsplatform, men det blev besluttet at satse på Teams, da man anså platformen for den mest stabile.

"Tre dage efter, at de 90 medarbejdere i min egen afdeling var begyndt at arbejde hjemmefra, gik vi ud med Teams til alle øvrige medarbejdere i kommunen. Vi besluttede at satse på ét værktøj til alle, da det i forvejen var nyt for mange at skulle arbejde på en onlineplatform," fortæller Ole Lollike.

Udrulningen betød, at vi stillede Teams til rådighed for omkring 2500 medarbejdere. Hvis man tæller kommunens skolepersonale med – som også anvender Google Meet og Zoom – skulle vi understøtte hjemmearbejde for i alt omkring 3500 medarbejdere.

Boost til hele den digitale platform

Fra både Holbæk og Aarhus er meldingen, at der reelt ikke var tekniske problemer, og at brugerne meget hurtigt tog onlineværktøjerne til sig. Begge kommuner vurderer, at det i høj grad skyldes, at løsninger som Teams, Google Meet og Zoom i brugergrænsefladen ligger tæt op ad løsninger,

som mange er vant til at bruge i deres privatsfære.

”Den rigtig gode øjenåbner var, at de virtuelle møder ikke er særligt svære at anvende – selv for de medarbejdere, som var tilbageholdende i forhold til at arbejde digitalt. De oplevede, at hvis man kaster sig ud i det og prøver det af, så er det faktisk ikke så svært,” fortæller Anders Jørgensen.

Det viste sig også, at ikke kun kommunikationsplatformen fik et boost på grund af nedlukningen.

”Hele den digitale platform blev taget i brug i langt højere grad end før. Når man ikke sidder over for hinanden, viser digitale værktøjer som for eksempel Planner til at skabe overblik og sikre opfølgning virkelig deres værd,” siger Anders Jørgensen.

Infrastrukturen – både i kommunen og hjemme hos den enkelte medarbejder – viste sig også at være på plads.

”Det var ikke nødvendigt at etablere en eneste forbindelse hos medarbejdere i kommunen. Så billedet hos os er klart, at den såkaldte digitale motorvej, vi har bygget op gennem mange år, var helt køreklar, da det virkelig gjaldt,” siger Ole Løllike, der tilføjer, at det var opgaven med at få etableret en god hjemmearbejdsplads inklusive for eksempel en ekstra skærm og en god kontorstol, der fyldte mest. Flere medarbejdere var derfor lige et smut tilbage på kontoret for at hente udstyr.

I Aarhus Kommune oplevede man også, at langt de fleste medarbejdere havde fuldt tilstrækkelige internetforbindelser hjemme. Kommunens firewall var lidt udfordret i begyndelsen, så man valgte at køre hele Office 365-trafikken udenom den for at reducere belastningen.

Gik over al forventning på skolerne

På skoleområdet skulle et meget stort antal lærere, elever og administrativt personale omstille sig til digitale arbejdsgange og fjernundervisning. Lige efter nedlukningstalen gik Aula ned på grund af den stærkt øgede trafik, og en stor del af supportaktiviteterne i de allerførste dage gik derfor på at sørge for, at alle kunne logge på Aula.

”

Den rigtig gode øjenåbner var, at de virtuelle møder ikke er særligt svære at anvende – selv for de medarbejdere, som var tilbageholdende i forhold til at arbejde digitalt. De oplevede, at hvis man kaster sig ud i det og prøver det af, så er det faktisk ikke så svært.

Anders Jørgensen, Aarhus.

”

Det var ikke nødvendigt at etablere en eneste forbindelse hos medarbejdere i kommunen. Så billedet hos os er klart, at den såkaldte digitale motorvej, vi har bygget op gennem mange år, var helt køreklar, da det virkelig gjaldt.

Ole Løllike, Holbæk.

”I det første døgn var der jo et meget stort behov fra skoleledelsernes side for at kommunikere ud til forældre og elever om alt fra nødpasning til undervisning. Så vi måtte hurtigt etablere alternative kommunikationsveje eksempelvis ved hjælp af Google formularer og links til informationssider på Facebook. Aula kom heldigvis op at køre igen og har efterfølgende kørt upåklageligt rent driftsmæssigt,” siger John Klesner, pædagogisk it-konsulent i Favrskov Kommune og formand for Danmarks it-vejlederforening. Erfaringerne fra sin egen og andre kommuner, han har været i kontakt med, er, at det hurtige skifte til fjernundervisning på den tekniske front er forløbet stort set uden problemer. Microsoft og Google frigav hurtigt enterprise-versioner af henholdsvis Teams og Meet, og det har mange skoler benyttet sig af. Zoom er også blevet anvendt i undervisningen, og Skype har også været brugt primært i det administrative arbejde. På brugersiden har erfaringerne også været helt overvejende positive.

”Det er gået over al forventning. Det er første gang, vi har set et værktøj blive taget i brug på så kort tid uden egentlig kursusvirksomhed, men blot med lidt support og nogle video-introduktioner. Også lærere, der ikke har været vant til at arbejde virtuelt, har taget værktøjerne til sig i en situation, hvor omstændighederne krævede det,” siger John Klesner.

De fleste skoler havde allerede en hel portefølje af digitale læremidler til rådighed, men stort set alle leverandører åbnede op for gratis adgang, hvilket, ifølge John Klesner, har boostet anvendelsen af digitale læremidler helt generelt. Og der blev udfoldet stor kreativitet fra flere sider. John Klesner fremhæver live undervisningsforløbene ”Sofaskolen” fra Alinea, og også DR bød ind med forløb, som lærerne kunne bringe i spil i kombination med egne forløb.

«««

Forandringsmusklen stærk under coronakrisen

Coronakrisen tvang kommunerne ud i stærkt accelererede forandringsprocesser, nye ledelsesformer og hjemmearbejde som aldrig før. Trods den dystre baggrund, var der flere positive overraskelser, og udfordringen er nu at lære af krisen og holde fast i de gode elementer efter coronakrisen.

Da nedlukningen ramte kommunerne, var første prioritet at få de teknologiske platforme på plads til at håndtere onlinemøder, hjemmearbejde og fjernundervisning. Det viste sig hurtigt, at teknologien ikke var den store udfordring, og at brugene uden de store problemer tog de digitale værktøjer i brug. Hvad der herefter fulgte, var et gigantisk real-life eksperiment i komprimerede forandringsprocesser, nye arbejdsgange og ændrede ledelsesformer.

"Det viste sig, at forandringsmusklen var stor og stærk. Den eneste vej frem var at forandre sig, og det gjorde man så i et tempo, som vi nok ikke havde troet muligt," siger Anders Jørgensen, it- og digitaliseringschef i Aarhus Kommune.

Skolerne er et eksempel på et område med et meget stort antal interessenter, der på få dage skulle omstille sig til en helt ny virkelighed. John Klesner, pædagogisk it-konsulent i Favrskov Kommune og formand for Danmarks it-vejlederforening, har oplevet en imponerende omstillingsparathed under nedlukningen.

"Vi har fået en kraftig indikation af, at forældre, elever, personale, skoleledelsen og forvaltningen faktisk kan omstille sig meget hurtigt og med succes. Det giver et fingerpeg om, at hvis noget er meningsfyldt, kan man relativt hurtigt gennemføre en omstillingsproces."

Højere kvalitet med hjemmearbejde

På meget kort tid er der nu indhøstet erfaringer med hjemmearbejde og dertil knyttet distanceledelse. Poul Venø, it- og digitaliseringschef i Herning

Kommune oplevede en positiv effekt på flere parametre i sin afdeling. "Kvaliteten af det arbejde, medarbejderne i afdelingen leverede, var simpelthen højere, stressniveauet faldt, og der var stort set intet sygefravær," fortæller han.

Den højere kvalitet skyldtes blandt andet, at hjemmearbejdet gav bedre mulighed for at fordybe sig i opgaverne, men ifølge Poul Venø var en ændret tilgang til opgavetildelingen også en stor del af forklaringen. Det blev besluttet at foretage en meget mere målrettet opgavetildeling til den enkelte medarbejder ud fra de prioriteter, der var gjort af ledelsen. For at sikre den løbende opfølgning på opgaverne blev der indført daglige morgen-onlinemøder af maksimum en times varighed.

"I stedet for at arbejde parallelt på flere opgaver blev medarbejderne bedt om at fokusere på én opgave ad gangen. I princippet tog vi noget frihed fra den enkelte i forhold til, hvilken opgave der lige nu skulle arbejdes på. Til gengæld kunne medarbejderen i højere grad tage ansvar for beslutninger om selve løsningen af opgaven, end hvis man lige kunne smutte ind på nabokontoret og spørge sin leder eller en kollega."

Den mere værkfærdige måde at tildele opgaverne på bidrog, ifølge Poul Venø, til at give medarbejderne den tryghed, der var nødvendig i en svær situation.

"Der er ingen tvivl om, at krisesituationen i sig selv betød, at den ændrede arbejdsgang umiddelbart blev accepteret af medarbejderne. Det er så også min oplevelse, at et par uger inde i forløbet var opfattelsen blandt medarbejderne, at det egentlig var en meget god måde at arbejde på."

Momentum undersøgelse:

Da de kommunale medarbejdere blev sendt hjem og arbejde, var omstillingen til en digital arbejdsform hurtig og gnidningsfri, viser ny Momentum-rundspørge. Her vurderer knap seks ud af 10 kommuner, at de mange gode erfaringer fra den øgede brug af digitale mødeformer vil medføre store ændringer i kommunernes måde at arbejde på i fremtiden. Da de offentlige medarbejdere blev

sendt hjem på grund af coronakrisen, fortsatte de kommunale medarbejdere arbejdet hjemmefra og virtuelle mødeplatforme som teams, skype blev pludselig et hverdagsredskab. Og de virtuelle møder har været en så stor succes, at samtlige kommunale digitaliseringschefer i en ny Momentum-rundspørge forventer, at erfaringerne fra coronakrisen vil ændre på arbejdsgange og processer i deres kommune. 59 procent forventer endog, at det vil komme til at medføre store eller meget store ændringer.

I Aabenraa Kommune er IT- og Digitaliseringschef Eva Minke Andersen en af dem, der er sikker på, at coronakrisens erfaringer

vil sætte mærkbare spor. »Flere møder vil helt sikkert foregå digitalt. For eksempel ligger Børne- og Skoleafdelingen 17 kilometer herfra, og der er jo ingen grund til, at de kører til møde på rådhuset hver gang, når vi har videoløsningerne. Så fleksibiliteten i at vi kan være fysisk sammen eller på video, alt efter hvor i verden vi er, vil vinde indpas. Og nu er folk vænnet til det, så skal vi ikke slippe det igen,« siger Eva Minke Andersen.

««

Anders Jørgensen ser også den mere målrettede opgavetildeling som et af de elementer, man bør tage med sig som en positiv erfaring fra coronakrisen.

"Vi har oplevet, hvor stor værdi det kan give, når man sætter en klar retning og prioriterer lidt skarpere på, hvor meget vi sætter i gang, og hvor mange dagsordener, vi forfølger. Det er selvfølgelig noget, vi også var bevidste om før, men nu har vi empiri for, at det rent faktisk virker," siger han.

Tæt kontakt til lederen

Ole Løllike, chef for Organisationsservice, Holbæk Kommune, peger også på, at hjemsendelsen af medarbejderne har betydet forandringer i det ledelsesmæssige.

"Jeg har oplevet et behov for, at lederen er tættere på medarbejderen både arbejdsmæssigt og rent mentalt. Det har været vigtigt at vise interesse for, hvad der bliver arbejdet med og få snakket om problemer, som medarbejderen eventuelt er løbet ind i. Når man arbejder hjemme, er der ikke lige mulighed for den korte, uformelle snak om et problem, som måske ikke forekommer stort nok til, at man ringer til sin leder eller booker et møde." Hjemmearbejdet har givet mulighed for at arbejde mere uforstyrret, men ifølge Ole Løllike har der også været udfordringer.

"Min oplevelse er, at de medarbejdere, der ikke har været vant til at arbejde hjemmefra uden kollegakontakt, har haft det sværest, for eksempel med at skabe en god struktur på arbejdsdagen. Der var nogle, der var decideret kede af at "blive tvunget hjem", men meldingerne går på, at de efterhånden fik etableret en god daglig rytme og blev glade for arbejdsformen."

Som sine kolleger i de andre kommuner peger han også på, at man skal huske at etablere uformelle fora, hvor man kan få den snak, man plejer at få ved kaffemaskinen, fredagsbaren og alle de andre interaktioner, der tilsammen betyder noget for den fælles kultur i organisationen.

««

”

Poul Venø, Herning:

Kvaliteten af det arbejde, medarbejderne i afdelingen leverede, var simpelthen højere, stressniveauet faldt, og der var stort set intet sygefravær.

”

Ole Løllike, Holbæk:

Min oplevelse er, at de medarbejdere, der ikke har været vant til at arbejde hjemmefra uden kollegakontakt, har haft det sværest, for eksempel med at skabe en god struktur på arbejdsdagen. Der var nogle, der var decideret kede af at "blive tvunget hjem", men meldingerne går på, at de efterhånden fik etableret en god daglig rytme og blev glade for arbejdsformen.

”

Anders Jørgensen, Aarhus:

Vi har oplevet, hvor stor værdi det kan give, når man sætter en klar retning og prioriterer lidt skarpere på, hvor meget vi sætter i gang, og hvor mange dagsordener, vi forfølger. Det er selvfølgelig noget, vi også var bevidste om før, men nu har vi empiri for, at det rent faktisk virker.

Nye ledelsesformer

Fremtidsskriver i Futuria, Anne-Marie Dahl, tror på, at coronakrisen vil betyde mere hjemmearbejde og dermed også ændringer i ledelsesformer.

"Den overordnede strategisk koordinerende rolle har været ekstrem vigtig i karantæneperioden, hvor mange rutiner og strukturer er brudt sammen. Hvis det ikke skulle gå galt, var der bare en, der skulle stille sig op på den digitale ølkasse og tage teten. Så fremover vil man som leder blive nødt til at tænke mere strategisk over, hvordan og hvor tit, vi mødes, hvem der skal løse den specifikke opgave osv. På længere sigt tror jeg vi vil se, at der er nogle, der bliver mere bevidste om deres lederrolle."

Anne-Marie Dahl tror ikke, at det bliver et enten eller med hensyn til hjemmearbejde fremover. Der vil komme hybride ordninger, som giver fordele for både virksomheden og medarbejderen.

"For medarbejderne ser jeg et nyt arbejdsbegreb for mig, hvor man får sikkerheden fra en fastansættelse og friheden og fleksibiliteten fra den selvstændiges arbejdsmåde. Og virksomhederne behøver måske ikke at investere i så mange kontorkvadratmeter, og selve det at tilbyde hjemmearbejdsdage kan blive en parameter i forhold til at tiltrække den bedste arbejdskraft."

Kvalitetsudvikling

Kommunerne står nu over for opgaven med at fastholde de gode elementer fra nedlukningen.

"Nu gælder det om at holde forandringsmusklen ved lige, så vi også effektivt kan gennemføre forandringsprocesser uden en helt så brændende platform som en nedlukning. Vi skal blandt andet huske på, at man måske ikke behøver så mange tests, før man kaster sig ud i noget nyt," siger

Anders Jørgensen og fortsætter:

"Jeg har ikke et færdigt svar på, hvordan vi undgår at falde tilbage i den vante gænge. Men der er ingen tvivl om, at vi på tværs af den offentlige sektor har fået en øjenåbner, som vi skal sørge for at huske hinanden på, når den kendte dagligdag vender tilbage. Jeg tror, at der er kommet en bevidsthed om, at vi har en tendens til indimellem at bruge lidt for lang tid på processer og oftere burde trække hurtigere af på opgaverne."

For Ole Lollike har coronakrisen medført en mulighed for kvalitetsudvikling snarere end effektivisering af kommunernes kerneopgaver.

"Vi har haft mulighed for at erfare, hvad der skal til for på kort tid at tage et stort spring. På grund af den brændende platform følte alle, at det var i orden at kaste sig ud i opgaverne med risiko for at dumme sig. Det skal vi forsøge at tage med os over i tiden efter coronaen, hvor et af de store spørgsmål bliver, om vi vil kunne acceptere fejl i samme grad uden den brændende platform."

«««

”

Fremtidsforsker Anne Marie Dahl:

”For medarbejderne ser jeg et nyt arbejdsbegreb for mig, hvor man får sikkerheden fra en fastansættelse og friheden og fleksibiliteten fra den selvstændiges arbejdsmåde. Og virksomhederne behøver måske ikke at investere i så mange kontorkvadratmeter, og selve det at tilbyde hjemmearbejdsdage kan blive en parameter i forhold til at tiltrække den bedste arbejdskraft.”

Erfaringer fra onlinemøder

- Onlinemøderne har været effektive, fokuserede og kortere.
- Stort set ingen mødedeltagere kommer for sent til et onlinemøde.
- Transporttiden til og fra et onlinemøde er i praksis nul.
- Nemt og hurtigt at samle et meget stort antal deltagere til et orienteringsmøde.
- Ingen spildtid med at vente uden for et mødelokale på det punkt på dagsordenen, som man skal deltage i.
- Nemmere primært at "være med på en lytter" med mulighed for at lave noget andet arbejde ved siden af.
- På det helt lavpraktiske niveau: Man kan have flere papirer bredt ud foran sig på sit eget skrivebord i forhold til et mødebord.
- Onlinemøderne handlede i starten primært om de driftsmæssige opgaver.
- Senere blev onlinemøder også anvendt til workshops, forhandlinger med leverandører, møder om digitaliseringsprojekter, til ansættelsesforløb osv.
- Møder med større kompleksitet, arbejds-møder, hvor man skal spille idéer op ad hinanden, møder, hvor det er vigtigt at fornemme hinanden og den fælles kemi osv. afholdes formentlig bedst som fysiske møder.

Baseret på input fra Herning, Holbæk og Aarhus kommuner.

Teleinvesteringer i digital infrastruktur sætter ny rekord

Teleinvesteringer i digital infrastruktur er på sit højeste niveau siden 2008.

Det er første gang i 11 år, at teleselskaber og energiselskaber rammer 8,6 mia. kr.

– svarende til en vækst på 23 pct. i forhold til 2018.

Den danske telebranche investerede i 2019 i alt 8,6 mia. kr. i at udbygge og opgradere netværkene. Det er en stigning på 23 pct. og ligger i den høje ende af forventningerne oven på mange års tilbagegang. Til gengæld tærrer det på overskuddene i teleselskaberne. Det fremgår af en ny opgørelse fra Energistyrelsen, der halvårligt undersøger udviklingen. Året før – i 2018 – blev der brugt 7 mia. kr. på teleinvesteringer i Danmark.

Der har været sagt og skrevet meget om de digitale, afledte effekter af coronakrisen. Danmark må siges at have klaret sig umanerligt godt. Den solide digitale infrastruktur har bestået prøven. Nu kommer så tallene om de teleinvesteringer, der har gjort internetforbindelserne stærkere, og som kan være en god forklaring på, hvorfor det er gået så godt i karantæneperioden efter 11. marts 2020.

Direktør Jakob Willer, Teleindustrien: "2019 var et rigtig godt år set med investeringsøjne. Der blev investeret 8,6 mia. kr. – en stigning på 1,6 mia. kr. i forhold til 2018. Og det høje investeringsniveau fortsætter formentlig i 2020, idet det høje aktivitetsniveau er fortsat ind i det nye år. Jeg synes Covid-19 pandemien har sat en tyk streg under, hvor vigtig den digitale infrastruktur er. I den tid, folk har arbejdet hjemmefra og holdt videomøder med kollegaerne, har samtidig vist, at vi har en utrolig solid infrastruktur i Danmark."

Boom i internettrafikken

Internettrafikken i Danmark er boomet, siden coronakrisen lukkede skoler og arbejdspladser. Rigtig mange danskere har arbejdet hjemmefra. Men også taletrafikken er steget betydeligt. Behovet for udbredelse af højhastighedsbredbånd er blevet aktuelt efter regeringens nedlukning i forbindelse med Covid-19. Internettrafikken er steget med 40-50 pct. under Covid19-krisen.

"Der sker en række spændende ting under coronakrisen. Jeg håber, vi tager den læring med om, hvordan virksomhederne arbejder, med til efter coronakrisen. Telemedicin vil også få et boost. Der er gang i fiberudrulning samtidig med, at 5G bliver rullet ud. Så både på fastnet og trådløse teknologier sker der massive investeringer i 2020," siger Jakob Willer.

Han understreger, at fibernettet er bygget til langt større mængder data end de nuværende og er derfor egnet til at håndtere det øgede dataforbrug, som må forventes komme i fremtiden.

De nye tal fra Energistyrelsen viser, at fibernettet er en af de mest populære digitale infrastrukturer blandt danskerne, idet væksten i antal fiber-net abonnenter har sat danmarkrekord for tredje år i træk med 87.000 nye abonnenter på bare ét år.

Nyt lovforslag på vej

Der er sendt et nyt forslag til telelov fra Energi- Klima- og Forsyningsministeriet i høring, som skal fremme investeringerne i digital infrastruktur. Det vil sige, at den markedsbaserede udrulning af digital infrastruktur vil fortsætte.

«««

”

Og det høje investeringsniveau fortsætter formentlig i 2020, idet det høje aktivitetsniveau er fortsat ind i det nye år. Jeg synes Covid-19 pandemien har sat en tyk streg under, hvor vigtig den digitale infrastruktur er. I den tid, folk har arbejdet hjemmefra og holdt videomøder med kollegaerne, har samtidig vist, at vi har en utrolig solid infrastruktur i Danmark”

Jakob Willer, Teleindustrien

MED IT-ANALYSER KAN DU SOVE ROLIGT OM NATTEN!

Træf beslutninger baseret på fakta frem for mavefornemmelser.

Kan du svare ja til noget af dette?

- Er du usikker på, om it-budgettet har den rette størrelse, eller om pengene kan prioriteres bedre?
- Savner du vished om, at der leveres it-drift og support på markedsniveau?
- Vil du gerne i tættere dialog med it-brugerne og forretningen?
- Ønsker du et dybere indblik i it-brugernes tilfredshed med de vigtigste systemer?
- Ved du, om brugernes it-kompetencer er tilstrækkelige?
- Mangler du konkret viden, når der skal udarbejdes eller opdateres handlingsplaner og strategier?
- Vil du undgå at træffe forkerte beslutninger på it-området?

Så bør du overveje en it-analyse

itoptima.dk • 7020 4747 • info@itoptima.dk

IT Optima tilbyder it-analyser med benchmarks – både it-tilfredshedsundersøgelser, men også analyse af it-økonomien. Analysens resultater giver et konkret styringsredskab og et godt grundlag for fremadrettede it-beslutninger. Et fælles udgangspunkt skaber commitment og gør dialogen med ledelsen og forretningen faktabaseret.

Gevinstrealisering og porteføljestyring sat på "formel" i Rødovre Kommune

Gevinstrealisering og porteføljestyring er helt centrale elementer i Rødovre Kommunes digitaliseringsstrategi. Begge dele er sat på 'formel'.

I 2010, da Suhail Sethi startede som Digitaliseringschef i Rødovre Kommune, igangsatte han kommunens rejse for den digitale transformation. En rejse, der nu har varet i 10 år.

I 2010 etablerede Rødovre Kommune en Digitaliseringsafdeling efter en større analyse af it- området i kommunen. Det betød, at en række mindre it-afdelinger som lå i forskellige forvaltninger blev lagt sammen. Der blev lavet en ny digitaliseringsstrategi og en ny governance struktur. Suhail Sethi fik ansvar for at opbygge en digitaliseringsstyregruppe. Det er i den gruppe, at alle beslutninger om digitaliseringen tages.

"Der er ikke et eneste digitaliseringsprojekt i Rødovre Kommune, som ikke bliver besluttet i styregruppen. Alle forvaltninger har repræsentanter på ledelsesniveau i styregruppen og formanden er fra direktionen. Derfor bliver styregruppen et helt centralt organ for at eksekvere på strategien og for at realisere gevinster," siger Suhail Sethi.

Gevinsterne

Det er ude i fagområderne, ude i institutionerne at værdiskabelsen sker, og det er her gevinsterne ved digitalisering skal høstes. Men det er i styregruppen, at prioriteringen, planlægningen og sammenhængen på tværs af kommunens systemportefølje bliver skabt.

"Det er mit indtryk, at der ikke er så mange kommuner, der gør det helt så struktureret. Vi har sat digitaliseringen på 'formel' og har forankret den i forretningen, så der bliver høstet gevinster ved at implementere i bund. Vi bliver mere og mere datadrevne, og jo bedre datagrundlaget bliver, desto større gevinster kan vi skabe," siger Suhail Sethi.

Rødovre begyndte som nævnt digitaliseringsrejsen i 2010. Lige nu er kommunen i gang med sin tredje digitaliseringsstrategi. Ved den første strategi blev der sat strøm til processerne, der blev etableret en projektmodel for digitaliseringsprojekter samtidig med, at ITIL blev indført i it-afdelingen. At få styr på Service Management var afgørende for at opnå forretningens tillid til afdelingen.

I 2015-2018 kom den anden digitaliseringsstrategi, som havde fokus på procesoptimering med Lean. Det er i denne periode der udvikles en gevinstrealiseringsmodel som forankres i organisationen. Afdelingen hjælper forretningsområderne med at identificere uhensigtsmæssige processer og prøver at optimere dem. Dette er nu etableret som en ydelse fra digitaliseringsafdelingen som fagområderne kan rekvirere.

I 2019-2022 gentænker kommunen kerneforretningen og tænker digitalisering og automatisering ind i kommunens services. Eller Digital transformation om man vil, som er i gang nu.

Mandat og kriterier

Ifølge Suhail Sethi har Digitaliseringsstyregruppen mandat og pligt til at sætte digitalisering på dagsorden på tværs af organisationen, definere og prioritere digitaliseringsprojekter og foretage porteføljestyre og træffe de nødvendige økonomiske beslutninger på vegne af direktionen.

"Eftersom alle forvaltninger er repræsenteret, har vi en række kriterier for et scoresystem, der bruges til at prioritere projekterne," siger Suhail Sethi.

Der er en række kriterier:

1. Politisk bevågenhed, som giver op til 10 point.
2. Tidsmæssige bindinger, som kan give op til fem point.
3. Gevinster ved projektet, hvor det højeste er fem point.
4. Eksterne bindinger har fem point som højeste score.

Dette scoringssystem er meget lavpraktisk og særdeles effektivt.

"Vi giver point for alle tværgående projekter og ud fra det samlede antal point, prioriterer vi projektet. Så der er ikke noget med at tage parti for et fagområde på bekostning af et andet. Der er gennemsigtighed i prioriteringerne. Alle i digitaliseringsstyregruppen kender de kriterier og anerkender dem".

”

Der er ikke et eneste digitaliseringsprojekt i Rødovre Kommune, som ikke bliver besluttet i styregruppen. Alle forvaltninger har repræsentanter på ledelsesniveau i styregruppen og formanden er fra direktionen. Derfor bliver styregruppen et helt centralt organ for at eksekvere på strategien og for at realisere gevinster

Suhail Sethi, Rødovre Kommune

"På den måde undgår vi de konflikter, der kan være mellem forvaltninger om rækkefølgen af it-projekter og kampen om de interne ressourcer eller køb af eksterne ressourcer. Det projekt der scorer mest, bliver prioriteret højest. Vi bruger scoren til at estimere og får en tværorganisatorisk prioritering og en samlet gevinst for borgere og medarbejdere og den kommunale effektivitet," siger Suhail Sethi.

Under Digitaliseringsstyregruppen er der nedsat en operationel gruppe, som også er tværgående og hvor alle forvaltninger er repræsenteret. Hovedopgaven er at øge implementerings- og sammenhængskraften ved digitalisering. Gruppen har desuden til opgave at indstille projekter til styregruppen samt at sikre kvalitetskontrol af projekterne.

Fortsættes på side 22 >>>

Fleksibel undervisning kræver hammer, skruetrækker og svensknøgle

Skolerne står over for en ny virkelighed, og nye hybride læringsformater, der forener digitale værktøjer med traditionel undervisning, tager form i stadig flere klasselokaler. Det er en positiv udvikling, mener Lenovo og Microsoft, som sammen har lanceret en skærm til at understøtte udviklingen.

Et nyt skoleår er skudt i gang. Siden sidste skoleår er brugen af digitale værktøjer i folkeskoler og gymnasier eksploderet, og det har givet både elever og lærere nye kompetencer, som med al sandsynlighed vil præge undervisningen fremover. Det er på mange måder en positiv udvikling, mener Morten Ovesen, der har ansvar for uddannelsesområdet hos Microsoft Danmark:

”Det er ikke ny viden, at vi alle lærer og arbejder forskelligt. Men jeg tror, at mange først rigtigt de sidste måneder har fået øjnene op for, hvordan digitale værktøjer kan være med til at understøtte en undervisning, der tilgodeser elevernes forskellige behov,” siger Morten Ovesen.

Hvor nogle elever fx har brug for at diskutere ting i plenum med læreren eller kammeraterne i klassen, har andre elever det bedre med at tænke sig om og skrive svaret ned. De forskellige behov bliver lettere at opfylde, når der åbnes for et mere fleksibelt læringsrum, hvor der både er mulighed for at indgå i en klassesammenhæng, arbejde selvstændigt eller i mindre teams.

For at fremme udviklingen har tech-virksomhederne Lenovo og Microsoft sammen udviklet et device, som skal gøre såkaldt ”hybrid learning” – dvs. undervisning, der kombinerer digitale formater med traditionel undervisning – lettere og mere givtigt for både lærere og elever. Det nye device hedder Lenovo ThinkSmart View og blev lanceret i maj som det første Microsoft Teams Display på markedet.

”Enheden er ideel til undervisning, hvor en del af eleverne arbejder et andet sted end i klasseværelset. Læreren kan have sin computer fri til at tage noter eller vise en præsentation, mens eleverne kan være med fra enheden,” siger Annbritt Andersen, ansvarlig for Lenovos Smart Office-produkter i Europa, Afrika og Mellemøsten.

Med skærmen kan eleverne brede sig ud på skolen i mindre hold og samtidig være i tæt kontakt med læreren, eller de kan deltage i undervisningen hjemmefra, hvis de er forhindret i at møde fysisk op.

Hele værktøjsskassen skal i brug

Digitale hjælpemidler som Lenovo ThinkSmart View skal på ingen måde afløse de mere traditionelle redskaber, som klasseundervisning gør brug af, understreger Annbritt Andersen. Men de skal gøre værktøjsskassen større:

”Der er ikke ét værktøj, som er det bedste i alle undervisningssammenhænge. Det bedste er at bruge en hammer, når opgaven kalder på det, en skruetrækker til andre opgaver og en svensknøgle til en helt tredje type situation. Det er det, der er vores vision med det nye ThinkSmart View-display,” siger hun.

Med displayet kan læreren desuden holde snor i eleverne, selvom de ikke arbejder fra samme sted. Modsat digital undervisning, hvor eleverne arbejder selvstændigt hjemmefra, kan den hybride undervisningsform træne elevernes sociale færdigheder og

samarbejdsevner samtidig med, at det faglige er i centrum.

”På den måde udvikler de unge også et andet mindset, hvor det vigtige ikke er, om man møder op i skolen, men hvor fokus i højere grad er på, om du gør en indsats og bidrager med noget – uanset om det er fra klasselokalet eller fra spisebordet derhjemme,” siger Morten Ovesen, ansvarlig for uddannelse hos Microsoft.

Foruden at øge fleksibiliteten i undervisningen, skal ThinkSmart View også gøre hverdagen simplere for lærerne, fordi de kan samle alle de platforme, de benytter, ét sted. Det gælder fx fildelingstjenester, præsentationer, forberedelses- og evalueringsværktøjer.

Rent praktisk er der tale om en touch-skærm på otte tommer med mikrofoner, kamera og højtalere i høj kvalitet. Det kræver kun en Microsoft Office 365-licens at komme i gang. Og med en markedspris på 2.300 kroner ligger enheden tilmed i den billige ende af skalaen – noget som har haft høj prioritet:

”Det var vigtigt for os at udvikle et produkt, der tilbyder stor fleksibilitet og kvalitet, og som samtidig er til at betale. Hvis vi skal bidrage positivt til udviklingen i skolevæsenet, skal vores løsninger være enkle at bruge, åbne døre til nye læringsuniverser og være økonomisk tilgængelige. Den balance synes vi selv, at vi har ramt med dette produkt,” slutter Annbritt Andersen fra Lenovo.

ThinkSmart

Smarter
technology
for all

Lenovo

**Få en effektiv hverdag med større
grad af fleksibilitet og læringspotentiale**

Se mere på lenovo.com

Microsoft
Education

Adgang til ubegrænset læring

”

Lederne er typisk ikke interesseret i teknologi, da de er meget optaget af driften og i mindre grad i udvikling, som er baseret på teknologi. Indførelse af ny teknologi og digitalisering kræver typisk forandringer i den måde ydelserne skal leveres på samtidig med at medarbejdernes skal omskoles og tilegne sig ny viden og nye processer og 'aflære' gamle rutiner.

Suhail Sethi, Rødovre

Ledelsens mindset

Det er en opgave at få fagchefernes eller centerchefernes, som de hedder i nogle kommuner, mindset på plads om digitalisering. Cheferne i de forskellige forvaltninger eller centre skal samarbejde om digitaliseringen. De skal både forstå digitaliseringen forretningsmæssigt, men de skal også kunne formidle projekternes værdi til medarbejderne samt direktionen. Det kræver både ledelsesressourcer, ledelseskompetencer, og især forandringsledelse for at lykkes med digital transformation. Ifølge Suhail Sethi stiller det også krav til ham som digitaliseringschef for at kunne tage de strategiske diskussioner med cheferne samt direktionen. "Lederne er typisk ikke interesseret i teknologi, da de er meget optaget af driften og i mindre grad i udvikling, som er baseret på teknologi. Indførelse af ny teknologi og digitalisering kræver typisk forandringer i den måde ydelserne skal leveres på samtidig med at medarbejdernes skal omskoles og tilegne sig ny viden og nye processer og 'aflære' gamle rutiner. Dette kræver, at lederne mestrer ledelse og kan tage de rette værktøjer frem i forandringsrejsen. Det er vigtigt, at digitaliseringscheferne både kan tage de strategiske drøftelser og om nødvendigt kan indgå i taktiske og operationelle diskussioner, dvs. kunne støtte organisationen på alle niveauer," siger Suhail Sethi, der i perioden som Digitaliseringschef har taget en MBA på DTU i Business Management, Innovation and Change Management.

Ældreområdet

Det var Suhail Sethi som tog initiativ til at digitalisere ældreområdet yderligere og motiverede chefen for området om at ændre på leveranceprocesser, der kunne blive til gavn for borgerne og medarbejderne ved indførelse et nyt omsorgssystem. Ældreområdet havde et it-system i forvejen, men der var kun sat strøm til processerne, og de havde ikke digitaliseret arbejdsgangene og gjort medarbejderne mobile. "Når medarbejderen var ude hos borgerne, skulle de printe data ud. Når dagen var forbi, skulle de tilbage og skrive ind i patientjournalen. Det trak tiden for behandlingerne ud. Data var ikke tilgængeligt når de lige havde brug for dem. Det var ineffektivt. Der kunne været sket ændringer i borgernes status, efter at data var printet. Alt det er vi forbi nu, efter det nye it-system er indført, fordi vi har gjort medarbejderne mobile. De har tablets og har adgang til data på stedet og kan skrive direkte ind i journalen. Så det er til gavn for medarbejderne at have data der, hvor de skal bruge dem. Det er til gavn for borgeren at få svar på et problem med det samme. Så det er en stor gevinst," siger Suhail Sethi.

<<<

FAKTA

Digitaliseringsstyregruppen er repræsentativ i forhold til forvaltningsområderne og består af fem medlemmer: En formand (direktionsmedlem), en person fra hver af de fire forvaltninger. Digitaliseringsstyregruppen forventes at holde møde en gang i kvartalet.

Den operationelle gruppe er tværgående operationel gruppe, hvis hovedopgave det er at øge sammenhængs- og implementeringskraften i organisationen for digitaliseringsindsatsen. Den operationelle gruppe mødes hver måned.

Derudover har Rødovre Kommune tværorganisatorisk samarbejde:

- Velfærdsteknologi
- Business Intelligence (datadreven ledelse)
Tech X: Laboratorium for især skoleelever, hvor eleverne kan opnå bedre teknologi- og it forståelse
- Robotter, droner, 3D printer, programmering, apps udvikling etc. Teste, prøve og arbejde med teknologier på et niveau som ligger ud over folkeskolen.
- Innovationspulje: I budget 2020 og fremover er der afsat 1,0 mio kr. i en pulje, som risikovillig investering
- Forandringsledelse: Politikerne har prioriteret, at organisationen arbejder og udvikler metoder til at håndtere forandringer i den digitale verden.

Rødovre Kommune er med i Den Storkøbenhavnske Digitaliseringsforening.

Hvidovre Kommune overtager formandskabet i DSD

Hvidovre Kommune har overtaget formandskabet for Den Storkøbenhavnske Digitaliseringsforening (DSD), som er et samarbejde mellem 11 kommuner på vestegnen. Ny formand for DSD er Hvidovres kommunaldirektør Nich Bendtsen.

"Jeg har glædet mig til, at Hvidovre Kommune skulle overtage formandskabet for DSD. Vi har haft stor nytte af samarbejdet indtil nu og har været meget aktive i mange af foreningens udviklingssamarbejder, så det bliver rigtig spændende at stå i spidsen for foreningen foreløbig de næste to år," siger han.

Med formandskabet følger værtskabet for DSD's sekretariat, der nu flytter ind i kontorfællesskab med Hvidovre Kommunes digitaliseringsafdeling.

Sekretariatet består af fire medarbejdere: Michael Jensen, som er sekretariatschef, to databeskyttelsesrådgivere, Julie Egholm og Daniel Bach, der tilsammen rådgiver ni af foreningens 11 medlemskommuner – og Lisbet Lund Nielsen, der varetager det fælles tilsyn med kommunernes databehandlere.

Blandt de projekter, som digitaliseringsfællesskabet samarbejder om, er implementering og brug af Aula på dagtilbudsområdet og monopol-brudssystemerne fra KOMBIT desuden udviklingsprojekter om digitale assistenter og kunstig intelligens. Foreningen har også som formål at sikre medlemskommunerne bedre og billigere it-systemer. Endelig skal DSD understøtte kommunernes arbejde med datasikkerhed GDPR.

De 11 kommuner: Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Rødovre, Solrød og Vallensbæk.

DIGITALISERINGSMESSEN20

DIGI 0101 MES 111 0 SEN 01 11

HUSK AT SIKRE DIG DIN BILLET

Digitaliseringsmessen er Danmarks største begivenhed for offentlig digitalisering og i år åbner vi dørene i Odense Congress Center den 23. september.

Digitaliseringsmessen følger naturligvis alle retningslinjer og anbefalinger for at sikre at messen kan afvikles forsvarligt og sikkert.

Da vi forventer, at vi år kun har et begrænset antal billetter til rådighed, så vil vi anbefale, at du sikrer din billet i god tid.

Vi glæder os til at se dig på Digitaliseringsmessen, hvor du kan få inspiration til hvordan din kommune kan igangsætte kommunalpolitiske drøftelser af perspektiver, muligheder og udfordringer.

Prisen for at deltage er 900 kr. ex. moms, og der er fuld messeforplejning inkluderet i prisen.

Du kan løbende læse mere om dette års messe på www.digitaliseringsmessen.dk

DIGIMESSEN20

ARRANGERET AF

KL

Side
24-33

Monopolbruddet tæt på at være i mål

I økonomiaftalen for 2013 mellem regeringen og KL blev det vedtaget, at it-løsningerne for områderne kontanthjælp, sygedagpenge og sags- og partsoverblik skulle udvikles som landsdækkende løsninger, hvor alle kommuner stod bag udbuddene og aftager af løsningerne. Der var i alt 17 monopolsystemer og -registre hos KMD, som i perioden fra 2013 og frem til i dag er udbudt. KOMBIT siger, at monopolbruddet er tæt på at være i mål efter otte år.

"Det nye it-landskab er meget mere fleksibelt, og så er det ejet af kommunerne – det var det ikke før. Det forpligter. Vi skal helst undgå at bygge nye monopoler i fremtiden," siger projektdirektør Peter Egelund, KOMBIT. Senest er KSD, der er en del af Monopolbruddet, blevet implementeret i alle

landets kommuner. Kontanthjælp er ved at blive implementeret og forventes afsluttet til næste år. De øvrige systemer er i drift.

I temaet er der desuden historier om OS2 fællesskabet, der har stået bag udviklingen af OS2 Kitos, som bruges af 80 kommuner til porteføljestyring og OS2MO

der har implementeret komponenter fra den fælleskommunale infrastruktur i kommunens eget it-landskab. Der er hermed skabt en direkte kobling mellem den fælleskommunale rammearkitektur og kommunernes lokale arkitektur samt digitaliseringsindsats.

>>>

Monopolbruddet tæt på målet

Monopolbruddet er et afgørende skridt for kommunerne, siger vicedirektør Mikkel Tang Hedegaard og projektdirektør Peter Egelund, KOMBIT.

KOMBITS to direktører Mikkel Tang Hedegaard og Peter Egelund vil gerne se monopolbruddet i et historisk perspektiv, selv om virksomheden lige har rundet 11 år.

Mikkel Tang Hedegaard: "Vi skruer tiden tilbage til før monopolbruddet. Kan du huske dengang, kommunerne betalte vidt forskellige priser for de samme systemer? At kommunerne havde fagsystemer, der bestod af en række ens komponenter, som optrådte i forskellige fagsystemer: Kopi-registre som CPR, CVR, sikkerhedskomponent, organisationskomponent, meget andet infrastruktur mv. De gik igen i alle fagsystemer".

Kommunerne betalte derfor mange gange for de samme komponenter i de forskellige fagsystemer.

"Det var det udgangspunkt kommunerne havde, inden Monopolbruddet. Det var grundlaget for at etablere den fælleskommunale datainfrastruktur, og så indkøbe en række tyndere fagsystemer, som gør det nemmere for kommunerne at hente relevante data gennem Serviceplatformen.

Når KOMBIT ser monopolbruddet i et historisk perspektiv, er det for at få formidlet historien til kommunerne om, hvor store forandringer, der er sket på markedet i løbet af de seneste 10 år. Nu står vi med en fælleskommunal infrastruktur, som kommunerne ejer. Nu skal vi have en dialog med leverandørerne og ikke mindst med kommunerne om, hvordan den bliver brugt endnu mere, hvordan vi får den udvidet, så den omfavner flere data og hvordan vi får den videreudviklet i fremtiden," siger Mikkel Tang Hedegaard.

"Det var det sted, vi kom fra," supplerer projektdirektør Peter Egelund, KOMBIT.

"Når vi fortæller den historie i dag, er der en del, som ikke tænker videre over det. De er mere optaget af, at der var et problem i går, og hvordan det ser ud fremadrettet. Selvfølgelig skal kommunerne kigge frem. Men det er vigtigt at huske, hvor vi kom fra. Vi kom fra en verden med én leverandør, én infrastruktur, alle kommuner bøvlede med sikkerhed og manglende adgang til egne data og betalte op til 30 gange mere i nogle kommuner for de samme systemer. Jeg mener, vi er et bedre sted i dag. Der var meget,

der var anderledes for 10 år siden, og der var meget, som også fungerede dengang med de gamle it-systemer. Kommunernes legacy-løsninger var, var ikke dårlige løsninger. De var bare svære at vedligeholde og bygge videre på. Og det var vanskeligt at acceptere, at man betalte en hel anden regning end sine kolleger i nabokommunen. Derfor er Monopolbruddet et afgørende skridt for kommunerne og KOMBIT," siger Peter Egelund.

Corona

De to direktører fra KOMBIT har inviteret til et analogt møde om monopolbruddet. Og som alle snakke i denne tid, starter vi med at vende karantæneperioden efter coronaudbruddet.

"Digitaliseringen virker. Det er hævet over enhver tvivl. De investeringer, der er foretaget i softwareløsninger, servere, netværk og infrastruktur, gør, at kommunerne er i gang med at høste gevinsterne. Kommunerne har – set gennem fællesskabsbriller – klaret sig godt gennem coronakrisen på grund af de nye teknologier. For et par måneder siden skulle 91 kommuner rulle en ny sygedagpengeløsning ud – Kommunernes Sygedagpengesystem - KSD. Inden udrulningen var vi bekymrede over, om det kunne lade sig gøre. Vi mente, der ville være kommuner, som var lagt ned af coronakrisen. Men nej, det var de ikke. Vi blev positivt overraskede. Netop på grund af de nye teknologier var kommunerne mere end klar. Det ville være utænkeligt for fem år siden at rulle et nyt sygedagpengesystem ud i løbet af få uger. Det har kunnet lade sig gøre i dag. Dog ikke uden udfordringer, og alle har knoklet hårdt for at komme tilfredsstillende i mål," siger Peter Egelund.

Status på monopolbruddet

Der var 17 monopolsystemer og -registre hos KMD, som er blevet udbudt i den nye konkurrencesituation.

I Økonomaftalen for 2013 mellem regeringen og KL blev det vedtaget, at it-løsningerne for områderne kontanthjælp, sygedagpenge og sags- og partsoverblik skulle udvikles som landsdækkende løsninger, hvor alle

”

Vi har etableret seks forvaltningsfora i samarbejde med Udbetaling Danmark. Vi har sparet kommunerne for flere hundrede millioner ved at indkøbe den fælles infrastruktur – i stedet for at Kommunerne og ATP købte hver sin.

Peter Egelund, KOMBIT.

kommuner stod bag udbuddene og aftager af løsningerne. Det betød, at KOMBIT på vegne af alle kommuner gik i gang med at konkurrenceudsætte de eksisterende KMD-løsninger inden for disse områder og gennemføre udbud for Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD), Kommunernes Ydelsessystem (KY), Sags- og Partsoverblik (SAPA) og Støttesystemerne (STS). KOMBIT har finansieret udviklingen af de nye løsninger, og kommunerne betaler nu tilbage over en 10-årig periode fra den dag, løsningerne sættes i drift.

Arbejdet med monopolbruddet sker i tæt samarbejde med ATP, som er ansvarlig for udbud af de KMD-monopolssystemer, der er relateret til opgaver i Udbetaling Danmark. Herudover besluttede KOMBIT og ATP at etablere den fælleskommunale infrastruktur, som alle de nye løsninger bruger. KOMBIT og ATP samarbejder for at løfte kommunernes udbudspligt, anskaffe moderne og mere effektive fagløsninger samt give kommunerne den bedst mulige business case for det samlede monopolbrud. Samarbejdet omfatter bl.a. brug af fælles infrastruktur, fælles indkøb af snitflader og koordinering af tidsplaner mv.

Peter Egelund: "Vi har etableret seks forvaltningsfora i samarbejde med Udbetaling Danmark. Vi har sparet kommunerne for flere hundrede millioner ved at indkøbe den fælles infrastruktur – i stedet for at Kommunerne og ATP købte hver sin. Da Monopolbruddet startede med at konkurrenceudsætte de klassiske systemer KMD Sag, KMD Aktiv og KMD Dagpenge sagde vi, at udover at udbyde disse systemer, ville vi også opbygge en ny fælleskommunal infrastruktur, som systemerne kunne afvikles på. Og heldigvis var der andre aktører, der hurtigt så, at de også kunne bruge den fælleskommunale infrastruktur. Der er rigtig mange lokale løsninger, som bruger infrastrukturen i dag – ikke kun de løsninger KOMBIT og ATP har indkøbt. Vi vil se visionen om det fælleskommunale maskinrum blomstre i

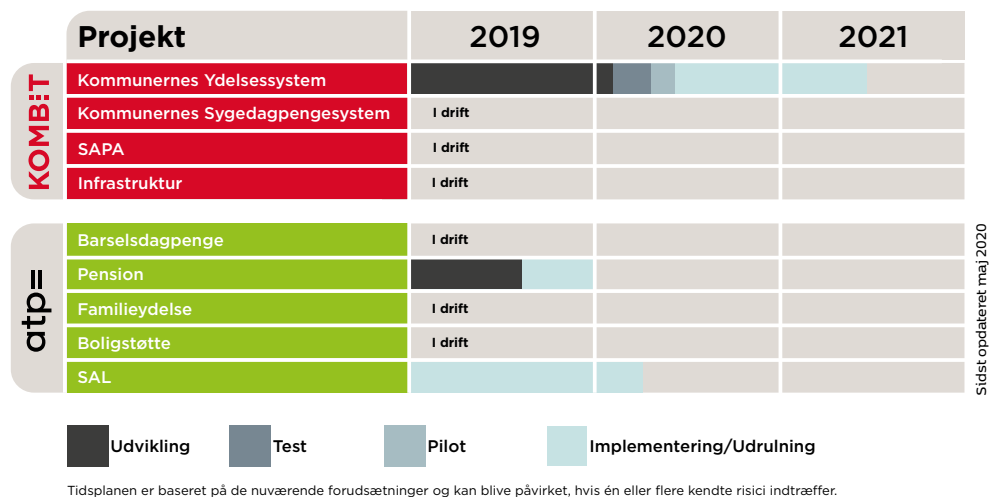
fuldt flor. Det er en vigtig del af monopolbruddet, at vi i fællesskab udnytter den samme infrastruktur, og vi selv ejer infrastrukturen. Det hører med i historien om monopolbruddet."

- 1. Serviceplatformen** har været i luften siden 2013, og nu med ny leverandør IBM fra udgangen af 2020.
- 2. KY:** Fire år undervejs. EG som vandt kontrakten har hentet assistance hos Netcompany. Gik i pilotdrift i Herning Kommune 8. juni 2020. 7. september med Gladsaxe, Lolland og Randers kommuner med fuld funktionalitet. Fire eller fem bølger med 20-25 kommuner. Næste juni 2021 vil alle kommuner være på det nye kontanthjælpssystem.
- 3. KSD:** Også fire år undervejs. Kommunerne har gennemført en forbi-ledlig oprydning- og klargøringsindsats, og kommunerne har i den grad påtaget sig ansvaret for implementeringen, som ikke har været uden udfordringer.
- 4. Støttesystemerne:** Otte selvstændige moduler (STS) der sikrer, at monopolbrudsløsningerne og andre kommunale fagløsninger kan fungere sammen og få adgang til relevante data med den nødvendige sikkerhed. Alle otte Støttesystemer er i drift.
- 5. SAPA:** Antal brugere på SAPA. I uge 24 2020 var brugertallet 3.753 brugere i 97 kommuner. Når SAPA er i fuld drift er der 50.000 brugere. "Vi skal have flyttet brugere fra KMD Sag over på SAPA. Brugere er glade for SAPA. Der er over 1000 brugere hos UDK, som ikke længere bruger KMD Sag," siger Peter Egelund.
- 6. Borgerblikket** er et spin-off af SAPA. Fordi infrastrukturen var på

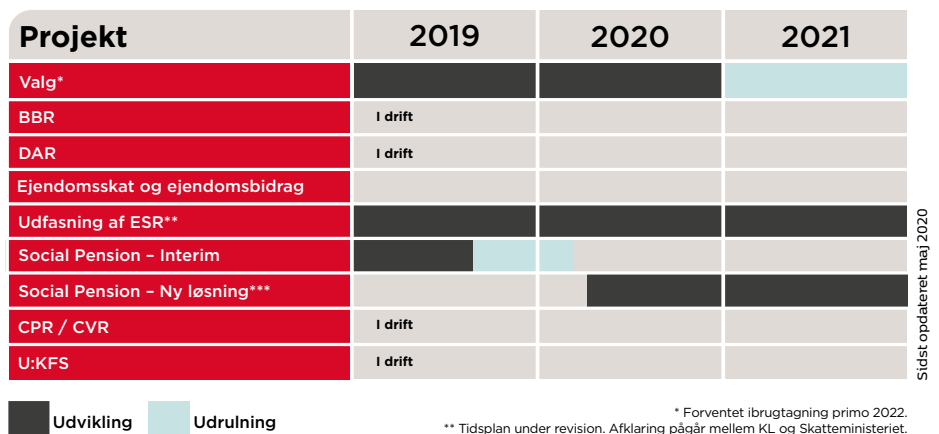
Graferne er en komplet tidsplan over projekter under monopolbruddet.

Tidsplan for projekter under monopolbruddet

Her fremgår tidsplanerne for samtlige projekter, som gennemføres af KOMBIT og ATP for at konkurrenceudsætte KMD's eksisterende monopollosninger.

Tidsplan for projekter under monopolbruddet bølge 2

* Forventet ibrugtagning primo 2022.
 ** Tidsplan under revision. Afklaring pågår mellem KL og Skatteministeriet.
 *** Færdigudrullet ultimo marts 2022.

plads og SAPA på var plads kunne vi lave Borgerblikket på 100 dage.

7. Fælleskommunal infrastruktur: "Der er et kæmpe potentiale i, at anvendelsen af den fælleskommunale infrastruktur tænkes bredt. Der er mange andre end kommunerne, der skal vende skæmmen ud mod borgerne og give dem adgang til egne data. Det er oplagt at lade den fælleskommunale infrastruktur være udgangspunktet for at give borgerne

det overblik i stedet for at bygge noget nyt op fra bunden," siger Peter Egelund.

8. Social Pension: UDK kører med folkepensionen, mens kommunerne tager sig af de andre pensioner.

” Vi synes, det har været spændende og vigtigt at gennemføre monopolbruddet. Men vi ønsker ikke at gennemføre et nyt monopolbrud på nye leverandør lock-ins.

Mikkel Tang Hedegaard, KOMBIT.

Besparelser på 25 pct.

Ved udbuddet af de nye løsninger KY, KSD og SAPA – samt den fælleskommunale infrastruktur, der omfatter Støttesystemerne og Serviceplatformen – var målsætningen en gennemsnitlig besparelse på 25 pct. på kommunernes it-omkostninger på de tilsvarende løsninger fra KMD. Denne besparelse er et vigtigt emne i monopolbruddet.

”Vi skulle sætte den gamle regning ned med mindst 25 pct. og levere en infrastruktur inkluderet i det. Det mål nærmer vi os. Vi har skuffet nogle af de kommunale kollegaer med forsinkelser, og det skal vi være de første til at beklage. Men besparelserne er der – de kommer blot senere end lovet.”

”Troen på monopolbruddet har været intakt hele vejen, i hvert fald fra KOMBITs side. Vi har hele tiden troet på, at vi skulle lykkes med det. Ting har taget længere tid end forventet. Men vi har aldrig givet op, og nu kan kommunerne snart se frem til, at de har fået bedre, mere tidssvarende og billigere løsninger,” siger Peter Egelund.

”I forhold til besparelsen på de 25 pct., har vi lovet kommunerne, at vi – med deres ac-

cept – vil regne på den samlede økonomi og demonstrere, at vi holder, hvad vi lover. Vi har en aftale med 5-7 kommuner om, at de gerne stiller op, og at vi må regne på deres aktuelle business cases.”

”Den store besparelse er taget. Det kan være noget at hente fremover, men vi kan ikke blive ved med at skære 25 pct. ved hvert genudbud, så vil alt jo ende med at blive gratis,” siger Peter Egelund.

Monopolfri fremtid

Når KOMBIT på sin rejse har gennemført monopolbruddet i 2021, er det vigtig, at kommunerne ikke opbygger nye monopoler.

”Det nye it-landskab er meget mere fleksibelt, og så er det er ejet af kommunerne – det var det ikke før. Det forpligter. Vi skal helst undgå de nye monopoler. Leverandørerne gør, hvad de kan for at tjene penge, hvilket er helt naturligt. Men nogle leverandører låser også døren, når de går. Kommunerne er blevet meget mere opmærksomme på leverandør lock-ins, som de har utroligt

svært ved at komme ud af igen.”

”Vi synes, det har været spændende og vigtigt, at gennemføre monopolbruddet. Men vi ønsker ikke at gennemføre et nyt på nye leverandør lock-ins. Hvad er det for en løsning, du får, hvis du får den gratis? Hvad er det du får med, når det er gratis? Hvem ejer så de data? Hvordan kommer du ud af det igen? Det er en række af de spørgsmål, som vi sammen med KL og kommunerne skal kære os om – også når vi ser på potentiel videreudvikling og specielt videreimplementeringen af infrastrukturen. Nu skal vi have fokus på at bruge infrastrukturen, gøre den endnu lettere tilgængelig for både kommuner og leverandører – men vi må ikke glemme at holde øje med potentielle nye monopoler. Jeg tror, at man skal huske på, at når du får noget gratis, så er du typisk blevet bundet på en eller anden vis. Leverandørerne må godt høre os sige, at vi på vegne af kommunerne holder øje med dem” siger Mikkel Tang Hedegaard.

““

Poul Henrik Pedersen, Randers Kommune: "Monopolbruddet er en stor succes"

Projektleder Poul Henrik Pedersen, IT og Digitalisering, i Randers Kommuner har de store roser fremme til KOMBIT om monopolbruddet, og til KMD for leverancen af KSD – Kommunernes Sygedagpengesystem. Implementeringen af KSD er stort set sket gnidningsfrit.

Randers Kommune har været med som pilotkommune i anden bølge på Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD). "Vi har været med i lang tid som pilotkommune, og det har været en stor fordel for os at være med til at teste systemet af," siger projektleder Poul Henrik Pedersen, IT og Digitalisering, Randers Kommune, hvor han er projektleder for implementeringen af KSD.

De to første pilotkommuner var Helsingør og Vejen kommune. I anden bølge kom de fem næste pilotkommuner med, Ishøj, Vallensbæk, Aarhus, Assens og Randers. Den 3. juni 2020 kom de sidste 91 kommuner med på KSD.

"Vi har fået rigtig god indsigt og har haft stor viden om systemet, inden vi gik i gang, fordi vi har været med som pilotkommune. Da vi kom på systemet, var de fleste børnesygdomme væk, da pilotkommunerne fra første bølge havde fanget det meste. Der var ingen kritiske fejl i anden bølge, og vi fik en god orientering undervejs. Så vores igangsætning har kørt rigtig fint".

Pilotkommunerne er de første, der tager en ny løsning i brug. Formålet med piloterne er at teste processer omkring udrulning og implementering af inden det rulles ud i kommunerne. Anden bølge er når et system er udviklet, og kommunerne i første bølge har luget ud i fejl og uhensigtsmæssigheder.

"Jeg vil gerne rose KMD for leverancen og konverteringen, samt de kommuner, som i første bølge har haft en stor opgave med at finde fejlene i den første udgave af KSD. Det er ingen trivial opgave overhovedet at konvertere så mange data fra et meget gammelt system, samt sætte så stort et system i drift i samtlige kommuner".

"Det er ret begrænset, hvad vi har skullet håndtere manuelt, siden vi gik i drift i slutningen af februar. Randers Kommune lukkede ned for det eksisterende it-system fredag den 21. februar og gik i drift med det nye KSD om onsdagen den 26. I løbet af de første tre dage var der tre sager, der skulle konverteres manuelt," siger Poul Henrik Pedersen.

Den 11. marts lukkede statsminister Mette Frederiksen (S) store dele af Danmark ned og medarbejderne på KSD i Randers Kommune skulle koble sig på KSD hjemmefra. Men dette skifte er, ifølge projektlederen, også forløbet glat.

”

Med KSD opnår vi både en økonomisk besparelse på de eksisterende it-udgifter og effektiviseringer ved hjælp af automatisering og ændrede arbejdsgange.

Poul Henrik Pedersen, Randers Kommune

55 snitflader

I Randers Kommune er der syv sagsbehandlere på Ydelseskontoret som løser opgaver med sygedagpenge.

”Tidligere skulle en sagsbehandler inden for sygedagpenge rundt i mange it-systemer for at hente data og taste data ind. Med det nye KSD har de kun ét system og én brugergrænseflade, med i alt 55 snitflader til eksterne registre, CVR, CPR, e-indkomst mv., som systemet henter data fra. Det er en kæmpe fordel for brugerne, at data hentes automatisk fra alle disse registre og bliver lagt ind i det nye KSD. Det vil sige store dele af sagsbehandlingen sker automatisk,” siger Poul Henrik Pedersen.

En sag starter med, at en virksomhed indtaster data om den ansattes sygefravær i NemRefusion. Herefter opretter KSD automatisk en sag. Borgeren får automatisk en mail om, at de skal indberette eventuelt supplerende information til ”Mit Sygefravær”, som automatisk overfører informationerne til KSD. Det vil sige, den sygemeldte kan også følge med i egen sag ved adgang til ”Mit sygefravær” og sagsbehandleren kan se borgerens sag i KSD. Hvis sagen er ukompliceret, afsluttes den her.

Poul Henrik Pedersen: ”Det er en meget stor lettelse. Tidligere skulle sagsbehandleren rundt i registre og hente data og taste dem ind i flere systemer. Nu kommer hele dataflowet automatisk ind i KSD, så nu kan sagsbehandlerne bruge deres tid på opfølgende sagsbehandling og ikke alt muligt andet.”

”Med KSD opnår vi både en økonomisk besparelse på de eksisterende it-udgifter og effektiviseringer ved hjælp af automatisering og ændrede arbejdsgange”.

Monopolbruddet

KSD er en del af Monopolbruddet, der ifølge Poul Henrik Pedersen er et vigtigt projekt for kommunerne.

”Monopolbruddet er et kæmpestort projekt, KOMBIT har sat i gang. Men det er også et rigtig godt og vigtigt projekt. Efter KMD blev solgt til en kapitalfond i 2009, forsvandt den tætte forbindelse mellem kommunerne og KMD. KOMBIT kom så ind i kampen. Det er de store fagsystemer, som KMD havde monopol på, som KOMBIT har sendt i udbud på kommunernes vegne. Nu er vi ved at være i mål. Og jeg synes der er grund til at rose det. Målsætningen om, at kommunerne skal spare 25 pct. af de fakturerede omkostninger på de tidligere KMD monopolsystemer, holder hele vejen, ifølge min regnemaskine,” siger Poul Henrik Pedersen.

Han er ved at lave et notat til direktionen om økonomien i Monopolbruddet.

»»»

FAKTA

Monopolbruddet i tal i Randers Kommune:

KSD: 17,31 pr. borger pr. år
 Fælleskommunal Rammearkitektur: 25 kr. pr. borger pr. år
 KY: 19,83 kr. pr. borger pr. år
 SAPA: 15,58 pr. borger pr. år
 I alt 77,72 kr. pr. borger pr. år.
 Samlet pris pr. borger for de tre fagsystemer og den Fælleskommunale Rammearkitektur.

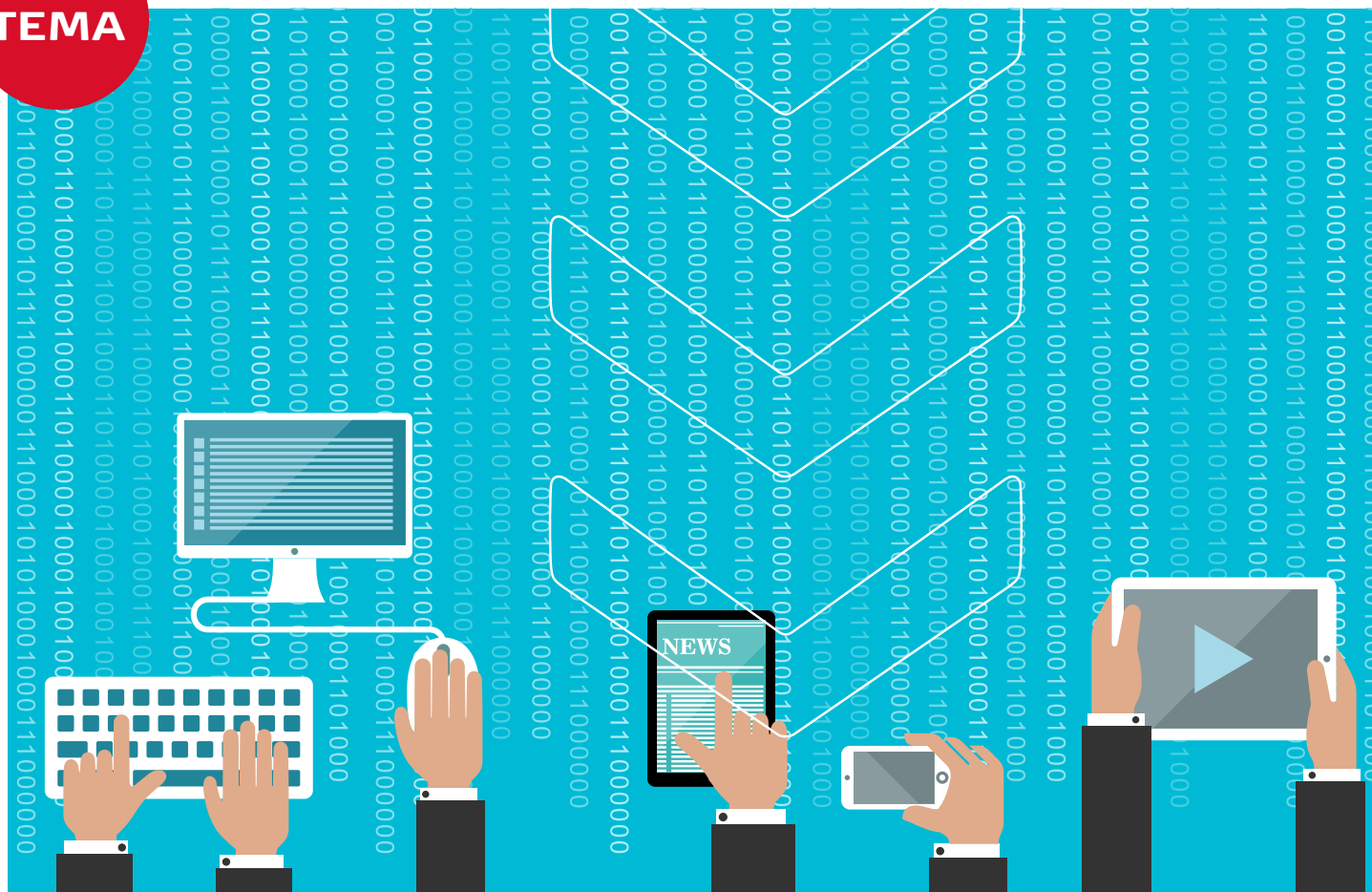
Poul Henrik Pedersen:

”Rammearkitekturen er smart, fordi det bliver langt mere smidigt for os kommuner at kunne skifte fagsystemer. På den måde undgår vi at blive låst til en bestemt leverandør. Økonomi I Rammearkitekturen (ØIR), hvor vi har en sammenhæng mellem KY (kontanthjælp) og KSD (sygedagpenge) til økonomisystemet. Til årsskiftet 2021 skifter Randers Kommune økonomisystem fra Fujitsu prisme til KMD Opus. Det er langt mere overkommeligt at skifte det på grund af Rammearkitekturen. Al den opsætning, der er i KY og KSD med API’er, skal det nye økonomisystem opfylde, så opsætningen i de andre fagsystemer genbruges i rammearkitekturen. Så for mig at se er Monopolbruddet en kæmpe succes.”

**KSD sager
i Randers
de første
fire måneder:**

Sygefraværssager – ca. 7.700
 Refusionssager – ca. 5.750

Lokal implementering af den Fælleskommunale Infrastruktur

Vi kan nok alle blive enige om, at det er en rigtig god idé for kommunerne, at vi håndterer vores kerneopgaver i de samme systemer og at der er et fælles sprog kommunerne og it-systemerne imellem. Det gør det bl.a. nemmere at samarbejde på tværs af kommunegrænser og udveksle data med de statslige tredjeparter.

Men når begreber som Monopolbruddet og den Fælleskommunale Rammearkitektur sniger sig ind i samtalerne, kan de godt virke abstrakte og det kan ved første øjekast være svært at se, hvordan det kan omsættes til noget, der skaber værdi lokalt i kommunen.

Manuelle processer

Det kan være nærliggende at tilgå Monopolbrudssystemerne som cloud løsninger, der skal administreres via en brugerflade eller hvor man uploader data om organisation, brugere og rettigheder fra et Excel ark. Problemet er, at det er en meget tung og manuel proces, som i værste fald kan resultere i fejltildeling af rettigheder og man glemmer typisk også at få fjernet brugeradgange for ophørte medarbejdere. Man får derved opbygget en løst koblet proces, som ikke drager nytte af mulighederne i den fælleskommunale infrastruktur.

Fælleskommunal løsning

Hvordan bliver Monopolbrudssystemerne administreret bedst lokalt inden for rammerne af den Fælleskommunale Rammearkitektur?

Dette spørgsmål stillede en række kommuner sig selv og fandt frem til en løsning, som er blevet implementeret i produktet OS2mo.

Løsningen blev at implementere komponenter fra den fælleskommunale infrastruktur lokalt i kommunens eget it-landskab. Der blev herved skabt en direkte kobling mellem den fælleskommunale rammearkitektur og kommunernes lokale arkitektur samt digitaliserings indsats. Dette bidrog også til, at Monopolbruddet gik fra at være en ophøjet ide, til at være en integreret del af den lokale arkitektur og de lokale processer.

Administrationen af systemerne kunne derfor kobles med kommunens egen administration frem for at være en løsrevet proces. OS2mo gør det muligt at bestemme selv hvorvidt denne proces skal foregå lokalt og

sendes op til Støttesystemerne eller om man vedligeholder i Støttesystemerne og læser ned i den lokale infrastruktur.

De lokale processer integreres via Monopolbrudssystemerne, som sammen med Rammearkitekturen bidrager til at strukturere digitaliseringsindsatsen lokalt i kommunerne.

Lokal implementering af rammearkitekturen

OS2mo er en lokal implementering af rammearkitekturens organisations objekt og kan håndtere historik samt give mulighed for registrering af fremtidige hændelser – også kaldet bitemporalitet. Derudover har systemet også et veldokumenteret API som tillader andre systemer at forespørge direkte på data fra OS2mo.

Udstilling af klassifikationer

En yderligere styrke ved OS2mo er evnen til at håndtere og udstille Støttesystemernes klassifikationer. De fleste er nok bekendte med KLE. OS2mo kan udstille en KLE opmærket organisation til diverse aftagersystemer, og KOMBIT har specificeret en lang række klassifikationer samt muligheden for at oprette lokale klassifikationer.

Klassifikationer er et stærkt værktøj i kommunernes arbejde med digitalisering. Man vil eksempelvis med OS2mo kunne håndtere klassifikationer som ejendomme, biler, kontoplaner og EAN-numre. De kan udstilles til en række aftagersystemer og man undgår derved at skulle vedligeholde data manuelt i Excel ark, som ofte sander til eller ligger i forskellige versioner rundt om i kommunen. Med OS2mo vil man altså få en autoritativ kilde for disse klassifikationer, som er nemt at integrere op imod via API'et.

Et modulært IDM-system og en lokal rammearkitektur

Fordelen ved at være et OS2 produkt er, at det er kommunerne selv, der ejer kode og data, så de ikke skal ud og betale for ejerskab, som de ville med de proprietære systemer.

Produkter i OS2-fællesskabet er sammen ved at udvikle sig til et modulært IDM-system, og der arbejdes frem imod en model, hvor man kan vælge netop de komponenter, der passer bedst i kommunens arbejde med digitalisering, Monopolbrud og rammearkitektur.

Et af de systemer er OS2opgavefordeler. Det bruges til at opmærke KLE på organisationen. Da OS2mo både rummer organisation og klassifikation er det planen, at OS2mo automatisk skal fodre OS2opgavefordeler med KLE klassifikationen. Funktionaliteten i Opgavefordeleren bruges til at opmærke KLE på organisationen. Denne opmærkning føres automatisk tilbage til OS2mo's organisation del. På denne måde begynder de forskellige OS2produkter at spille sammen i en større sammenhæng og udgøre de centrale dele den lokale rammearkitektur i en kommune.

«««

”

Løsningen blev at implementere komponenter fra den fælleskommunale infrastruktur lokalt i kommunens eget it-landskab. Der blev herved skabt en direkte kobling mellem den fælleskommunale rammearkitektur og kommunernes lokale arkitektur samt digitaliserings indsats.

Michel Fruergaard Masana, OS2mo sekretariatet

OS2mo:

OS2mo er et OS2 produkt, som håndterer medarbejdere og organisation. Kort fortalt er OS2mo en lokal implementering af rammearkitekturens organisations objekt.

Kommuner i OS2mo samarbejdet:

Allerød Kommune, Ballerup Kommune, Brønderslev Kommune, Egedal Kommune, Favrskov Kommune, Fredericia Kommune, Frederikshavn Kommune, Furesø Kommune, Hjørring Kommune, Holstebro Kommune, Ikast-Brande Kommune, Jammerbugt Kommune, Odense Kommune, Rebild Kommune, Sorø Kommune, Svendborg Kommune, Vallensbæk Kommune, Viborg Kommune, Aarhus Kommune

Klassifikation:

”Klassifikation er en standardiseret og struktureret metode til at opmærke og gruppere oplysninger i klasser og hierarkier. Klassifikationer er vigtige for at kunne kommunikere i et fælles og entydigt sprog på tværs af it-systemer, sektorer og myndigheder.” - Kombit

Monopolbruddet fremmer digitaliseringen i kommunene

Monopolbruddet blev sat i verden som et opgør med de store vertikale fagsystemer i kommunal it. Men det er også – set med kommunernes øjne – en hjemtagelse og ejerskab af nye løsninger. På den led er monopolbruddet kun lige begyndt.

Fundamentet for at kunne tænke digitalisering og it-udvikling i et bredere perspektiv, er den digitale rammearkitektur. Rammearkitekturen kridter banen op for alle digitale projekter, med beskrivelser af fælles krav og visioner. Den tilbyder en grundlæggende infrastruktur, adgang til og forbindelse mellem eksisterende systemer eller databaser. "Rammearkitekturen er fundamentet for, at vi kan tænke bredere", siger chef for digitalisering Jens Kjellerup, Ballerup Kommune og medstifter af OS2-fællesskabet. "Rammearkitekturen har lagt grundlaget for, hvordan forretningsprocesser og løsninger interagerer med hinanden. Monopolbruddet har lagt fun-

damentet for, at kommunerne kan agere agilt, hvis de vel at mærke tager monopolbrudsinfrastrukturen til sig. Den kan lægges hos en leverandør, men kommunen kan også tage den hjem og implementere den lokalt. Det er her OS2 projekterne, som agile projekter, spiller meget bedre ind i forretningen end de store monopolbrudsprojekter gør."

"Det flytter meget, at vi tager det hjem. Vi er nødt til at lave en kobling fra rammearkitekturen ind til den lokale infrastruktur, så det hele ikke er placeret hos leverandøren. Og sammen med andre redskaber, får vi mulighed for at lave den her meget hurtige, agile udvikling i kommunerne. Der har vi

”Set med mine øjne er den allerstørste værdiskabelse ved monopolbruddet, at det har muliggjort en meget kraftig og hurtig digitalisering i de kommuner, der har kunnet tage alle de nye services til sig.

Jens Kjellerup med stifter af OS2-fællesskabet

brug for de agile partnere, som er troværdige og i stand til at forstå vores forretning og deltage i agile processer.”

”Set med mine øjne er den allerstørste værdiskabelse ved monopolbruddet, at det har muliggjort en meget kraftig og hurtig digitalisering i de kommuner, der har kunnet tage alle de nye services til sig. Men man skal tage alle monopolbrudsservices til sig i sin infrastruktur så man kan igangsætte en intern udviklings- og digitaliseringsproces. Og det kræver modenhed og det kræver en investering at kunne gøre det,” siger Jens Kjellerup.

Det agile partnerskab

Et eksempel på et agilt projekt er udviklingen af værktøjet til porteføljestyring OS2Kitos, som i dag bruges af 80 kommuner.

Ifølge Rasmus Frey, sekretariatschef i OS2, er det ”en god reference fra en spæd idé i et regneark til en webbaseret løsning med 80 kommuner tilsluttet, et produkt-sekretariat og et solidt agilt samarbejde med en dygtig it-leverandør”.

Det er aarhusianske softwarehus Strongminds, der har været samarbejdspartner i OS2Kitos.

”Som samarbejdspartner i OS2 sammenhæng, fandt vi os hurtigt til rette. Men vi befinder os også godt fagligt i samarbejdet og deler det værdisæt om åbenhed i udviklingen. Det flugter godt med vores egne værdier om fokus på softwareudvikling som et håndværk, der skal kunne tåle dagens lys” fortæller CEO Morten Hoffmann, Strongminds.

Ballerup Kommune huser Kitos sekretariatet og Jens Kjellerup er styregruppemedlem i OS2Kitos. Han har erfaret, at de digitale udviklingsprojekter stiller store krav til leverandøren og samarbejdet.

”Før monopolbruddet havde vi ikke udviklingsprojekter. Der havde vi anskaffelsesprojekter. Det var hovedsageligt projekter, hvor man havde identificeret et forretningsmæssigt behov og så gik vi ud på markedet, for at lede efter produkter, der kunne dække de behov. I bedste fald fik vi op til 90 pct. behovsafdækning”.

”Efter monopolbruddet ser langt de fleste kommuner ind i helt andre processer end anskaffelser. Der er et andet sigte i projekterne og en erkendelse af, at behovsafdækning og udvikling ikke kan isoleres, men påvirker hinanden”.

”Som opdragsgiver sender vi ikke en kravspecifikation afsted og får en løsning retur et år senere. Vi er en del af processen og indgår som en aktiv udviklingspartner med leverandøren”.

Digitaliseringen og de beslutninger, der omgiver digitale processer, er tæt knyttet til rollen som forandringsagent i organisationen. Vender man blikket ind i organisationen, er rollen for Jens Kjellerups afdeling skiftet fra være leverandør af digitale løsninger, til at være en enhed der står for forandring og transformation af forretningsprocesser. Det er et væsentligt rolleskifte og et ansvar han er meget bevidst om.

”Det overordnede sigte er at skabe den bedst mulige forretningsmæssige værdi for organisationen.

Nu handler det om at skabe nye strategiske udviklingsmuligheder for organisationen. At have fokus på forandringsprocessen i organisationen,” siger Jens Kjellerup.

«««

Åben fiberkrig i Slagelse mellem TDC og Fibia

En helt principiel konflikt mellem teleselskaberne TDC Net og Fibia er brudt ud i lys lue, efter selskaberne er blevet uenige om de indbyrdes vilkår om samgravning af fibernet. Uenigheden mellem de to selskaber er så stor, at Slagelse Kommune har måttet træffe to afgørelser. Det har fået TDC til at trække sig fra videre fiberudrulning i Slagelse.

Både TDC Net og Fibia er i gang med at investere milliarder i etablering af fibernet mange steder i landet. Siden efteråret 2019 har begge selskaber været i gang med udrulning af fiber i Slagelse Kommune. Vejloven stiller krav om, at når flere ønsker at grave på samme strækning, så skal den part, der har gravetilladelsen, sørge for at koordinere arbejdet. Loven har som formål at beskytte veje og fortove og dermed genere borgere og trafikanter mindst muligt, så vejene ikke konstant er gravet op. Den 4. maj 2020 sendte TDC en mail ud til sine mulige kunder i Slagelse "hvor TDC Net meddelte, at de stopper udrulningen af fibernet i Slagelse". TDC anklagede desuden Slagelse Kommune for, at kommunen ikke ville udstede de nødvendige gravetilladelser. TDCs mail til kunderne vakte undren i Slagelse Kommune, da kommunen mente, den havde gjort hvad den skulle i den konkrete sag med hensyn til gravetilladelser. Kit-Magasinet har søgt aktindsigt i den konkrete sag, og heraf fremgår det bl. a. af korrespondancen mellem parterne, at TDC Net og Fibia ikke har kunnet blive enige om en økonomisk løsning ved samgravning. Koordineringen af arbejdet ligger hos det selskab, der har gravetilladelsen. Der udstedes kun en gravetilladelse pr. strækning, og parterne må så koordinere gravearbejdet. De økonomiske vilkår skal herefter aftales mellem selskaberne, og i e-mailkorrespondancen fremgår det, at ingen af parterne har accepteret det andet firmas model. Fibia har ikke accepteret TDC Nets model, og TDC Net accepterer ikke Fibias model, som TDC mener tilgodeser Fibia. Derfor er det, ifølge vejloven, Slagelse Kommune, som skal ind og træffe en afgørelse, da parterne ikke ved indbyrdes forhandlinger har kunnet opnå enighed.

To afgørelser

Slagelse Kommunes to afgørelser kom den 27. april. Heri hedder det:

"I Slagelse by har både Fibia og TDC den sidste tid arbejdet for at etablere fibernet til borgere. Desværre har der været mange kedelige sager, hvor de to selskaber ikke har kunnet koordinere gravearbejdet, hvilket har resulteret i, at veje og fortove har været gravet op flere gange til stor gene for borgere. Det er TDC Net, der har holdt kadencen oppe, og Fibia har været med som samgravningspart," skriver centerchef i Miljø, Plan og Teknik Flemming Kortsen, Slagelse Kommune og fortsætter: "TDC Net og Fibia har nemlig ikke formået at nå til enighed om en aftale om fordeling af udgifter for gravearbejde i forbindelse med etablering. Og den fordelingsnøgle, Slagelse Kommune har lanceret på parternes vegne (fifty/fifty red.) er førstnævnte så uenig i, at man har trukket sig fra Slagelse og indstillet fiberudrulningen." Ifølge Fibia drejer det sig om cirka 3.500 husstande og virksomheder i Slagelse, der ikke får den fibertilslutning, som aftalen ellers har lydt på. Slagelse Kommune undrer sig over, at det er kommunen, som er skurken. Begge selskaber har haft mange gravetilladelser i Slagelse Kommuner. "Da vi på grund af selskabernes uenighed om fordelingen af udgifter ved gravearbejdet, foreslog vi samgravning på gravetilladelse. Det sænker omkostningerne for begge selskaber og giver færre gener for borgere og virksomheder," siger afdelingsleder Christian Schou Rasmussen, Teknik og Miljø Slagelse Kommune. Videre fortæller han, at Slagelse Kommune har sendt sin beslutning ind til Vejdirektoratet med henblik på at få en vurdering af, om beslutningen overholder vejloven. Slagelse Kommune oplyser, at Vejdirektoratet endnu ikke er vendt tilbage. "Det må ikke stå hen i det uvisse, hvorvidt vi har truffet den rigtige afgørelse. Vi er selvfølgelig ikke i tvivl, men det må nu være op til Transportministeriet at afgøre, om vi er gået ud over vores beføjelser," siger Christian Schou Rasmussen.

Slagelse Kommunes afgørelse: <<<

Den, der har gravetilladelsen, koordinerer gravearbejdet mellem parterne. Arbejdet på den konkrete strækning skal ifølge vejloven afsluttes inden for 30 dage.

At selskaberne deler udgifterne til gravearbejdet fifty/fifty.

Delingen af graveudgifterne var TDC Net lodret imod. Det fremgår desuden af en mail mellem selskaberne, at TDC Net mener, at Fibia bør betale 2/3 af graveomkostningerne, da antallet af gravetilladelser, rør og ledninger er betydeligt større end TDC Net.

TDC fastholder, at det er kommunen, der bremser. "Vi må konstatere, at Slagelse Kommune fastsætter vilkår, der stiller TDC NET ringere, end hvis Teleindustriens aftale om sam- og fællesgravningsprincipper var lagt til grund. Det sætter os i en situation, hvor vi skal betale mere for vores fiberudrulning, end vi skal andre steder i landet. Derudover har kommunen krævet, at kablene lægges i dybere render på op imod en halv meter for at få plads til Fibias kabler også."

Hedder det i en mail af 29. april fra underdirektør Henrik Leu Christiansen fra TDC Net som svar på Slagelse Kommunes afgørelse.

”

TDC Net og Fibia har nemlig ikke formået at nå til enighed om en aftale om fordeling af udgifter for gravearbejde i forbindelse med etablering. Og den fordelingsnøgle, Slagelse Kommune har lanceret på parternes vegne (fifty/fifty red.) er førstnævnte så uenig i, at man har trukket sig fra Slagelse og indstillet fiberudrulningen.

Centerchef Flemming Kortsen, Slagelse Kommune:

Check Point
SOFTWARE TECHNOLOGIES LTD

Check Point
SandBlast
MOBILE

Engang kunne en kommune nøjes med at køre Mobile Device Management

En Mobile Device Management-løsning giver stadig den helt basale sikkerhed i form af kryptering af enheder, remote wipe og root detection. Men den beskytter ikke mod selv de mest simple mobile malware - og phishingangreb

Hør mere om, hvordan de mobile medarbejdere kan få optimale arbejdsbetingelser samtidig med, at forretningskritiske data sikres mod cyberangreb - Uden at gå på kompromis.

Kontakt Jacob Hornbæk på
jacobh@checkpoint.com eller
+45 2715 7587.

Du kan også læse mere i dette blogindlæg:

Signaturprojekter sætter retningen for kunstig intelligens i kommunerne

Chefkonsulent Søren Frederik Bregenov, KL, er godt tilfreds med de igangsatte signaturprojekter som en "testramme" om forsøg med kunstig intelligens. Der er syv projekter i gang i kommunerne og otte i regionerne. Der er i alt afsat 200 mio. kr. over tre år – frem til 2022.

Danmark er i gang med sin nationale strategi for kunstig intelligens. Som nævnt er der syv projekter i kommunerne og otte projekter i regionerne. I forbindelse med Økonomaftalen for 2021 er det aftalt at igangsætte en ny pulje projekter. Finansieringen af projekterne indgår i Finansloven for 2022 og forventes af falde på plads med Finansloven for 2022 inden årsskiftet. Med de nye projekter vil investeringsfonden samlet have bidraget med finansiering til op imod 30 projekter i kommuner og regioner. Ifølge Søren Frederik Bregenov er det endnu så tidligt i forløbet, at det er for tidligt at drage endegyldige konklusioner. Formålet med at sætte signaturprojekter i gang er at sætte retningen for anvendelsen af kunstig intelligens i kommuner og regioner. Hvor giver det mening at bruge kunstig intelligens? Inden for hvilke områder?

I denne andenrunde, der kommer i gang nu, er der særligt fokus på teknik og miljø, social- og sundhedsområdet. I fasen med at definere nye projekter "har kommunerne spillet ind med gode projekter indenfor alle områderne," siger Søren Frederik Bregenov.

I regionerne er der naturligt nok fokus på sundhedsområdet.

Søren Frederik Bregenov: "Jeg synes, det er rigtig godt, at vi har signaturprojekterne, og at vi i fællesskab kan tage de risici, der er ved at få afprøvet teknologien. Der er efterhånden mange erfaringer med at eksperimentere teknologisk med kunstig intelligens i den private sektor og i et vist omfang også i den offentlige sektor. Det er alt det, der ligger uden om, der er væsentligt. Hvordan spiller kunstig intelligens sammen med data, med medarbejderne og dataetikken. Vi har i signaturprojekterne fokus på udvalgte fagområder. Jeg mener, vi har det rigtige niveau, hvor vi prøver det af i signaturprojekterne. Hvert projekt er drevet af den enkelte kommune hver især og erfaringerne bliver siden hen delt."

I den nyligt publicerede FN-rapport E-Government Survey 2020, hvor Danmark har taget den globale førsteplads inden for offentlig digitalisering, fremhæves den nationale strategi inden for kunstig intelligens som et af flere initiativer, der er med til, at Danmark topper listen.

«««

Ny tænketank skal puffe til kommunerne

Kommunerne og KL har etableret en tænketank, som skal komme med bud på hvordan teknologi og data kan være med til at forme fremtidens velfærd? . Det er hensigten, at tænketanken skal puffe til kommunerne. Advokat Jonas Christoffersen er udpeget til at stå i spidsen for tænketanken, hvis medlemmer består af fagfolk og eksperter med viden inden for teknologi og samfundsforhold.

"Jeg glæder mig til at tage hul på arbejdet i den nye tænketank. Det er min ambition, at vi skal være med til at kaste lys over de blinde pletter i brugen af data, og vi skal puffe til den måde, som kommunerne og den offentlige sektor anvender data og teknologi på. Vi skal groft sagt kvalificere den sunde fornuft," siger Jonas Christoffersen.

Tænketanken er nedsat i perioden frem til 2022.

««

Tænketankens medlemmer er:

Jonas Christoffersen, dr. Jur. (formand)
Jens Stenbæk, fhv. borgmester og fhv. regionsrådsformand
Anne Vang, Direktør i Ballerup kommune
Henrik Udsen, Professor i It-ret, Københavns Universitet
Birgitte Kofod Olsen, medstifter af Dataethics.eu
Katrine Mandrup Tang, direktør i Danske Handicaporganisationer
Thomas Hildebrandt, professor, Datalogisk Institut, KU
Mette Kaagaard, adm. dir. i Conscia.
Thomas Madsen-Mygdal, iværksætter
Maja Horst, Professor i ansvarlig teknologi, DTU
Thomas Terney, forfatter, foredragsholder
Dorte Stiggaard, Innovationsdirektør, Aalborg Universitet

”

Der er et kæmpe potentiale for det offentlige, hvis man forstår at anvende teknologi og data korrekt. Gør man ikke, så kan det også få negative konsekvenser for eksempelvis borgernes tillid og retssikkerhed.

Jonas Christoffersen, der er advokat og tidligere direktør i Institut for Menneskerettigheder.

Kunstig intelligens som beslutningsstøtte

Der er igangsat syv projekter i kommunerne. Der er bl.a. fokus på Beskæftigelsesområdet. Projekterne bruges som beslutningsstøtte. Det betyder, at datagrundlaget bruges til at understøtte sagsbehandleres arbejde.

Der er tre projekter på jobcentre.

1. Korrekt og ensartet sagsbehandling ved spørgsmål om sanktionering af ledige borgere med Frederiksberg Kommune som projektejer. Projektet har til formål at vurdere, om AI kan bidrage til beslutningsstøtte til brug for den faglige medarbejders vurdering af, hvorvidt en ledig borgers udeblivelse fra samtale eller aktiveringstilbud skal medføre en sanktion i borgerens ydelse.

2. Målrettede beskæftigelsesindsatser til ledige borgere med Odense kommune som projektejer. Projektet har til formål at bruge AI til at understøtte sagsbehandleren i at anbefale en individuel, målrettet indsats og dermed nedbringe ledighedsperioden, mindske langtidsledighed og øge tilfredsheden med indsatsen hos den enkelte.

3. Bedre match mellem ledige borgere og virksomheder med Københavns Kommune som projektejer. Projektet har til formål at bruge AI til at understøtte sagsbehandleren i at matche aktuelle stillingsopslag med den lediges faglige og personlige kompetencer og dermed anbefale mere relevante jobforslag og bringe den ledige hurtigere i beskæftigelse.

Fælles for de tre projekter er, at de fokuserer på kunstig intelligens som beslutningsstøtte, altså et hjælpeværktøj til den professionelle sagsbehandler, der i sidste instans træffer en afgørelse ud fra datagrundlaget. Det er sagsbehandlerne, der træffer beslutningerne og algoritmerne, der skaber datagrundlaget.

Etiske, juridiske og datasikkerhedsmæssige afklaringer

De tre projekter nævner alle med forskellig ordlyd, at de vil foretage etiske, juridiske og datasikkerhedsmæssige afklaringer i forbindelse med projektet – især i forhold til borgeroplevelsen og sagsbehandlerens anvendelse af værktøjet.

««

FAKTA

Bias og forklarbarhed

Det er kun i projekt 1, der klart angiver, at de vil undersøge de helt centrale problemstillinger ved anvendelsen af kunstig intelligens til sagsbehandling, nemlig bias i datasæt og forklarbarhed:

0. Bias i datasæt: En AI-model trænes på baggrund af historiske data og vil dermed træffe nye afgørelser på baggrund af mønstre i fortidens data. Men hvis disse historiske data f.eks. kun er fra København, og modellen skal bruges i hele landet, kan den ramme skævt. Det kan også være, at modellen medtager datasæt, der er irrelevante som hårfarve og baserer sine afgørelser på dette. Det er derfor væsentligt, at man er åben om hvilke datasæt, modellen er trænet på.

1. Forklarbarhed: På det nuværende teknologistade kan man basalt set vælge mellem AI-modeller, som rammer meget præcist, men hvor afgørelserne ikke kan forklares, og AI modeller som kan forklares, men hvor præcisionen er ringe. Når AI anvendes til beslutningsstøtte, er det meget vigtigt både for sagsbehandler og borger, at computerens anbefaling er så præcis som mulig og forstås af begge parter.

100 mio. kr. i Bredbåndspuljen resten af året

Dårlig mobildækning og dårlig internetforbindelse stiller automatisk borgere og virksomheder i landområder bedre, når det gælder om at få finansiering fra Bredbåndspuljen til en hurtig fiberforbindelse. Hvis du som it-chef eller bredbåndskonsulent i en kommune kender til ejendomme med dårlig mobildækning og internetforbindelse, er det måske tid til at rykke. Der er bevilget 100 mio. kr. til Bredbåndspuljen for 2020. Sidste frist for at annoncere projekter med en udbyder er den 26. oktober 2020.

De områder i Danmark med dårligst mobildækning og dårligst internetdækning kommer først i køen når det drejer sig om at opnå midler fra Bredbåndspuljen. Det er første gang i de fem år puljen har eksisteret, at det er de borgere og virksomheder med det største behov, der rent faktisk står forrest i køen.

Bredbåndspuljen har været i luften siden 2016 og har medført, at i alt 16.000-17.000 husstande og virksomheder har fået fibernet rullet ud. Sidste efterår blev der talt om at Bredbåndspuljen skulle evalueres – og i oktober 2019 var finansieringen for året 2020 reelt fjernet. Men i allersidste øjeblik fandt finansminister Nicolai Wammen (S) pengene, og et flertal i Folketinget bakkede op om puljen, så den fortsætter i 2020. Ifølge chefkonsulent Henrik Kjær Energistyrelsen er der omkring 90.000 adresser i Danmark, der er tilskudsberettigede efter de nye kriterier. Sidste frist for ansøgning er den 26. oktober 2020.

Bredbåndspuljen har samtidig haft den afledte effekt, at der i en række lokalområder er skabt så stor opbakning fra borgerne, at udrulning af fibernet er sket på helt kommercielle vilkår og projektsøgninger derfor er trukket tilbage fra Bredbåndspuljen.

Der har i juni måned været holdt informationsmøder om Bredbåndspuljen.

Betingelser for at opnå tilskud:

Baggrund Bredbåndspuljen har til formål at støtte udrulningen af bredbånd i lokalområder med dårlig dækning. For at være tilskudsberettiget må en adresse højst have adgang til bredbånd med en hastighed på 10 Mbit/s download og/eller 2 Mbit/s upload. Der kan gives tilskud til hurtigt bredbånd på adresser, som er registrerede som boliger, virksomheder eller sommerhuse. Adresser, som er beliggende i byzone, er ikke tilskudsberettigede. For at opnå mulighed for tilskud fra puljen skal man slå sig sammen lokalt for at forberede et bredbåndprojekt. Projektet skal indgå partnerskab med en bredbåndsudbyder og kan derefter søge om tilskud. Deadline 26. oktober.

«««

UDNYT JERES DATA OG BYG I FÆLLESSKAB

Reflective giver jer overblik over data på tværs af eksisterende systemer, med mulighed for at forbedre og berige data. Data kan herved udnyttes bedre, som grundlag for monopolbruddet og støttesystemer, øvrige lokale systemer og processer.

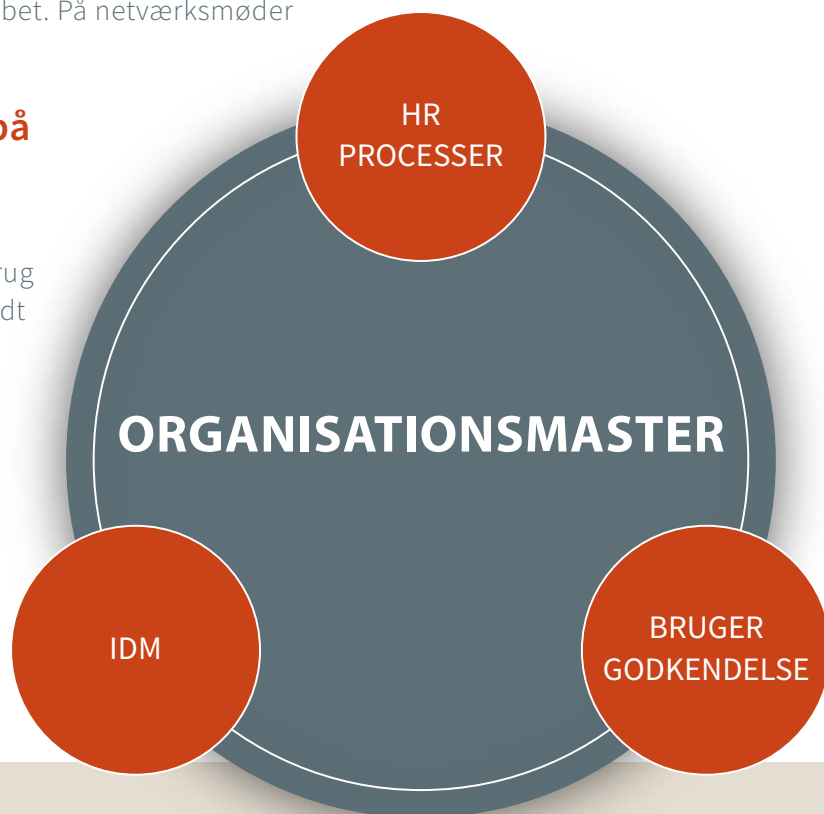
Med Reflective får I en fleksibel organisationsmaster, med komplet overblik over medarbejdere, ledere og organisationen. Data sammenstilles fra eksisterende kilder med minimal opsætning.

STS Organisation samt lokale aftagersystemer vedligeholdes med korrekte data, ligesom data kan udnyttes til HR-processer, IDM og Brugergodkendelse i en samlet løsning eller i samspil med eksisterende løsninger. Reflective er designet med deling som nøgleegenskab. Integrationer, processer, rapporter og data kan deles med andre kommuner til gavn for fællesskabet. På netværksmøder deles erfaringer, og fælles behov drøftes.

Fuldt funktionel proof-of-concept på en uge. Organisation as-a-service.

Monopolbrud og rammearkitektur er kun en lille del af de datasammenhænge en kommune har brug for at holde styr på. På en uge kan I få opsat et fuldt driftklart system, som giver:

- Samlet oversigt over Løn, Active Directory og Skoleområdet,
- Rapport over fejl og mangler i data
- Standardprocesser til:
 - Adgangsstyring
 - Ansættelse/fratrædelse HR-processer
 - Brugerattestering
 - Rolleadministration
 - IT-Systemprofiler

Proof-of-Concept

Forberedelse

Aftale og
Forventninger

Adgang til
kildedata
oprettes

POC - én uge

Konfiguration
og integration
etableres

Afrapportering og næste skridt

Workshop med
gennemgang af
system og data

Næste skridt

Løn - AD - STIL

Data sammenstilles og processer
til HR og IDM konfigureres

Afprøvning af system
med egne data

ENKELT. EFFEKTIVT. NØDVENDIGT.

TRADITIONELLE ANTIVIRUS-LØSNINGER ER IKKE SIKRE NOK I 2020

Ransomware, Malware og andet skadeligt software har som minimum én ting til fælles. Det angriber og udnytter de klienter, brugerne benytter, når de skal tilgå data og services. Beskyttelse kan og bør implementeres forskellige steder i infrastrukturen, men det indsatsområde man kan opnå mest beskyttelse mod netop disse former for problemer, er ved at have en effektiv klientbeskyttelse.

Traditionelle antivirus-løsninger er ganske enkelt ikke nok mere. Der er talrige eksempler, bare i Danmark, på organisationer der er blevet lagt ned af Ransomware til trods for en korrekt vedligeholdt og opdateret antivirus-løsning. Skal du beskytte dine brugere, dine data og dine services enkelt og effektivt, er det nødvendigt med markedets mest effektive endpoint-beskyttelse.

Med Cortex Prevent har vi en klient-sikkerhedsløsning, der både giver os optimal beskyttelse på den enkelte klient, men også en løsning der er enkel at administrere og afvikles på klienterne næsten uden at påvirke ydeevnen på klienten. Vi har haft løsningen i flere år. I starten hed produktet Traps, men har nu fået det nye navn: Cortex Prevent. Uanset hvad de kalder det, fortætter vi med at benytte det.

Miro Baru, IT Konsulent, Fredensborg Kommune

INGEN MED DENNE LØSNING KORREKT IMPLEMENTERET ER BLEVET RAMT AF RANSOMWARE

Vi mener ubetinget at løsningen, på netop denne udfordring, er Cortex Prevent fra Palo Alto Networks. Løsningen har bevist sit værd hos danske (og udenlandske) kunder siden 2014, og rigtig mange offent-

lige og private danske kunder bakker op om løsningen pga. enkeltheden og den meget effektive beskyttelse, den giver.

Cortex løsningen fås i flere varianter og kan integreres til alle almindeligt anerkendte Firewall-løsninger på markedet, herunder naturligvis Firewalls fra Palo Alto Networks.

Med Cortex Prevent har vi fået en klient-løsning, der både giver os optimal sikkerhed, meget enkel administration og tilfredse brugere, da den næsten ikke påvirker klientperformance. Løsningen integrerer også til vores Firewall-løsning, hvilket vi er ganske tilfredse med.

IT Chef, Mikkel Arp, Lyngby-Taarbæk Kommune

VIL DU HØRE MERE OM CORTEX PREVENT?

Credocom er Danmarks mest erfarne og kompetente Cortex Partner og kan levere Cortex løsninger i alle formfaktorer fra ren licens salg til fuld managed service. Kontakt os på mail: kontakt@credocom.dk eller telefon: 38 14 02 00 eller besøg credocom.dk

INFO

CENTER FOR CYBER SIKKERHED:

Der er en stigende trussel fra målrettede ransomware-angreb mod danske myndigheder og virksomheder. I målrettede ransomware-angreb forsøger kriminelle at afpresse myndigheder og virksomheder for store pengebeløb ved at kryptere centrale dele af offerets it-systemer ved hjælp af ransomware.

Siden slutningen af 2019 truer hackere, der har stået bag målrettede ransomwareangreb, nu også af og til med at lække følsomme data indsamlet fra det ramte system, hvis offeret ikke betaler løsesummen.

Kilde: "Trusslesvurdering 2020 - Cybertruslen mod Danmark" af Center for Cybersikkerhed.

Credocom
WHEN IT HAS TO BE SAFE